

Operativno: Ljubljana, Pucnijske ulice 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Isprazni oddelki: Ljubljana, Pucnijske ulice 5
Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Cont. Cor. Post. No 11-3118
IZKljučno ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kr.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Ishaja vseh dan mnenj posejdeljke
Nacostina zala mesečno Lk 18-
na inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Je-
trom Lk 36.50.
Uredništvo:
Ljubljana, Pucnijske ulice 5, telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisni se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Ponovni siloviti napadi vzdržani v žilavem odporu

Pohvala 1. bataljona 6. pešpolka (Trieste) — Bombardiranje petrolejskih naprav v Siriji

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil danes naslednje 1062. vojno poročilo:

Ponovne sovražnikove silovite napade, izvršene ob podpori nadmočnega topništva na južni tuniški fronti, so naše čete tudi večeraj vzdržale v žilavem odporu in s svojimi dokazanimi junaštvom.

V zelo trdovratni obrambi neke prednje postojanke naše bojne čete se je zlasti odlikoval prvi bataljon šestega pešpolka (Trieste), ki je pod poveljstvom kapitana Maria Politija iz Sulmona prizadel ogromne žrtve napadajočim novozelandskim enotam.

Težki nemški bombniki so napadli središča vojaških stanovanj v sovražnem zaledju. Lovci so sestrelili 4 sovražna letala, dve pa so pokončala protiletalske baterije. V posrejeni nočni akciji so naša letala napadla in obstreljevala petrolejske naprave v Tripolisu v Siriji.

Junaštvo edinic Kr. mornarice

Operacijsko področje, 21. aprila s. Narzvilc napadom letal, podmornic in min uspešno naša mornarica vsak dan in vsako noč, da za ceno žrtve in izgub pripelje v Tunis potrebna sredstva za borbo. Borba postaja huda, sovražnik napada še bolj naše konvoje in jih skuša v zadnjem času preprečiti tudi s pomorskimi sredstvi. Dogodek iz noči na 16. april je samo eden izmed mnogih, ki bodo nekega dne pričali o spretnosti in pogumu naših ladij v tej neprekinjeni borbi, v kateri se nahajajo od prvega dne vojne.

V noči na 16. april je neki naš konvoj plul proti Tunisu, dve torpedovki pa sta šli pred konvojem. Okrog 2 ure sta opazili sumljive obise ladij, ki so pile proti konvoju. Torpedovki sta takoj spoznali dve sovražni supertorpedovki, tipa Jervis. Brez trenutka oklevanja sta naši ladiji napadli, toda sovražnik je skušal nadaljevati pot proti konvoju, ki je bil njegov glavni cilj, in uiti torpedovkama. Ti sta mu pa odrezali pot in se mu približali na 2000 m ter otvorili ogenj. Tako se je pričela kratica, toda izredno huda borba v najmanjši razdalji. S prvo salvo z naše torpedovke je bila zadeta v polno ena sovražna edinica, toda tudi naša majhna ladija je bila takoj nato zadeta in se ni mogla več premakniti z mesta. Zaradi tega pa se ni prenehala boriti. Izkoristila je čas in sprožila svoje torpede ter streljala s topovi. Po nekaj minutah divjega streljanja je bila torpedovka zadeta v središču s torpedom, ki jo je dobesedno razklat. Prednji del se je takoj pogreznil, zadnji del pa je ostal še nekaj minut nad površino. Sovražnik sam je moral občudovati zadržanje mornarjev, ki so ostali na zadnjem delu ladije, kajti topovi na zadnjem delu so kar naprej streljali in vsi možje so bili na svojih borbenih mestih, dokler jih niso zagnili valovi.

Druge torpedovke je med tem napadla druga sovražna edinica. V kratki razdalji je sprožila salvo torpedov in ko ji je videla, da se jim je sovražnik izmaknil, je zopet napadla in sprožila drugo salvo torpedov, ki pa niso zgrešili cilja. Sovražnik je takoj ugašal reflekt. in prenehal streljati. Naša ladija, ki so jo med tem zalede granate, je prihitela na pomoč brodolomcem pčestrine, sovražnik pa se je s trudom oddaljil proti Malti.

Angleži trdijo, da niso imeli nobene izgube v borbi. Trditve je kakor običajno lažna. Zadošča navedba dejstva, da sta sovražni ladiji kljub odločni premoči opustili akcijo proti naši torpedovki, ki je reševala brodolomce s potopljenih torpedovke. Obe sovražni ladiji nista bili samo obe poškodovani, temveč je bila ena, verjetno tista, ki so jo zadeli torpedi, tako hudo poškodovana, da jo je morala druga vleči na varno. Ob prvem svitu zore so naša letala opazila obe sovražni ladiji, ko sta počasi in trudoma pluli proti Malti. Vlečena ladija je bila obdana s plameni, ki so zavzeli kmalu velik obseg. Okrog 7 ure je bila goreča edinica prepuščena usodi in naši letalec so videli, kako se je druga edinica približala in vzele na krov svojo posadko. Kmalu nato je nastala ogromna eksplozija, katero so slišali do siciliske obale in ladija je izginila v valovih.

Neki naš brzi torpedni čoln, ki je kasneje prišel na kraj, je zabil razbitine, ki so bile nadaljnji nesporni dokaz o potopitvi. Naši lovci niso mogli slediti dogodku, trdijo pa, da je bila potopljena ladija za polovico večja od drugih in zato nikakor ni verjetno, da je bila potopljena edinica večjega tipa, kakor so mogle poneti oceniti naše ladije. S tem je ponovno dokazano, da pomeni vsak konvoj v Tunis lahko za naše ladje bitko, ki se prične v trenutku, ko se konvoj oddalji iz zločinčnega pristanišča in se zaključi šele tedaj, ko konvoj odloži dragocen tovar v tuniških pristaniščih in se zopet vrne v oporišče v Domovini. V takih bitkah je bila naša mornarica že nešteto krat in s pomočjo drznega in uspešnega napada naših torpedov je tudi v navdrem primeru konvoj lahko nepoškodovan prišel v Tunis.

General Galbiati v Neaplju

Neapelj, 21. aprila, s. Šef glav. bera sta na Milice je danes obiskal kategorija »De Biasi« 27. legije protiletalske Milice. Pregledal je oddelke in se razgovarjal z nekaterimi legionarji ter gorečo pozdravil vse, omenjajoč žrtve centurijona Tuzza in drugih legionerjev, ki so padli na postojankah v hudi borbi. Obisk se je zaključil z navdušeno manifestacijo »legionarjev«, ki so se stinili okrog šefa glavnega stana in mu izrazili svojo žilavost in predanost Duceju. Nato je Ekse, Galbiati obiskal poveljstvo protiletalske obrambe in se prepričal o organizaciji ter popolni učinkovitosti obrambe.

Izmenjava vojnih ujetnikov preko Turčije

Smirna, 22. apr. s. Kakor je bilo najavljeno, se je izmenjava italijansko-angleških ujetnikov, ki se je pričela včeraj zjutraj v pristanišču Smirne, srečno zaključila. Delo je v redu poteklo ob prisotnosti celotne italijanske zajednice. Duh italijanskih ujetnikov, med katerimi je nekaj pohabljenec, je na višini. Izrazili so zadovoljstvo, ker se vračajo v Domovino, in pomen, da so se udeležili hudi bitki. Mornariški ataki pri italijanskem poslanstvu, ki je prišel v Smirno, in zaupnik fašistov sta razdelila okrepčila ujetnikom, ki so takoj, ko so stopili na italijanske ladije, manifestirali. Treba je poudariti zanimanje in ljubeznivost civilnih in vojaških oblasti Turčije, ki so vse storile, da se je izkrcanje in vkrcanje izvedlo v največjem redu. Tudi turški Rdeči polmesec je daroval cigarete in slaščice. Danes ponosno bodo ladije odplule v namembna pristanišča.

Miren dan na vzhodu

Samo krajevno bojno delovanje — Boljševiki izgubili 77 letal — Letalski napad na Aberdeen

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 22. apr. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti je potekel dan ob krajevnem bojnem delovanju v splošnem mirno. Sovjeti so večeraj izgubili 77 letal, med temi 20 v letalskih bojih s finskiimi lovci. Pogrešani sta dve nemški letali.

Pri ponovnih napadih lahkih nemških pomorskih oboroženih sil na sovjetski dovozi promet vzdolž kavkaške obale so bila potopljena tri sovražna vozila za prekrbo.

V zapadnem odseku tuniške fronte je lastna napadalna akcija dosegla zastavljene cilje. Sovražnik je utrpel težke izgube. Plen in število ujetnikov se nista ugotovljeno.

Na južni fronti se je tudi včeraj razbil z najmočnejšim topniškim ognjem podprti sovražni napad ob nezlomljivem odporu nemških in italijanskih čet. Lastni protinapadi na raznih mestih fronte so imeli uspehe.

Letalstvo je preteklo noč uspešno napadalo sidrišča ladij v alžirskih lukah in izvedlo med drugim tudi napad na sovražni konvoj, v katerem je bila hudo zadeta večja tovorna ladija.

Ob obali Rokavskega preliva so nemški lovci brez lastnih izgub sestrelili 8 angleških letal, med njimi 6 bombnikov.

Oddelki težkih nemških bojnih letal je preteklo noč iz majhne višine metali rušilne in zažigalne bombe na pristanišče in mestno področje Aberdeena. Napad, ki je bil izveden v dveh valovih je povzročil znatno škodo po bombnih zadetkih na napravah, ki so važne za vojno v tem pomembnem pristanišču za prekrbo. Vsa letala so se vrnila v svoja oporišča.

Zaradi dodatno ugotovljenih zadetkov, ki so jih dosegle enote nemške vojske mornarice na sovražna letala pri napadu na Stettin in Rostock v noči na 21. aprila, se je število sestreljenih sovražnih bombnikov povišalo na 39.

Dramatična borba za „Hudičev zob“

Berlin, 21. apr. Včerajšnji dan je bil v splošnem najbolj miren, kar so jih zabeležili na vzhodni fronti od začetka vojne. Na vsem ogromnem področju od Belega morja do severne obale Azovskega morja se ni zgodilo prav nič, razen da je sem pa tja prišlo do puškarnje in med izvidnicami ter do dvobojev čbeh topništev. Tudi letalstvo je na obeh straneh ostalo mirno zaradi slabih vremenskih prilik.

Le na Kavkazu take tišine ni bilo. Tu so bili hudi spopadi zlasti južno od Novorosijska. Nemške in rumunske čete so dobile mnogo silovitih sovražnih napadov ter dovršile niz lastnih podjetij za zboljšanje obrambnih možnosti novorosijskega oporišča.

Prva teh lastnih akcij se je začela v zgodnjih popoldanskih urah ter je trajala vse do mraka. Privreda je do osvojitve neke višine, ki jo vojaški zemljevidi označujejo s pomembnim imenom »Hudičev zob«. To je nekaka skalnata utrdba, ki po svoji čudni obliki res spominja na orjaški zob. Sovjetske čete so se posluževale te postojanke zelo uspešno in so nemškim četam, oddaljenim kmaj par kilometrov, prizadevale hudo škodo. Na »Hudičev zob« je bilo postavljeno nekaj sovražnih baterij. Streljale so nepretrgoma skoro vse te dni.

Duce je sprejel zastopnike bojevnih družin in družin s številnimi vojaki

Na praznik rojstva Rima je v njih počastil visokega rimskega duha junaštva in predanosti Domovini

Rim, 23. aprila s. Ob obletnici Ustanovitve Rima je Duce sprejel v Beneški palači ob prisotnosti ministra tajnika Stranke in ministra za ljudsko kulturo skupino zastopnikov bojevnih družin, ki so se posebno izkazale z rimskim duhom junaštva in predanosti Domovini, in skupino družinskih poglavarjev, ki imajo številne sinove pod orožjem.

Navzoči so bili ga. Natalija Venini Azolini iz Milana, vdova imetnika zlate kolajne kapitana Corrada Veninija in mati imetnika zlate kolajne poročnika Giulia Veninija, ki je padel na grški fronti, princ Mario Ruspoli, oče podpolkovnika Marescottija in kapitana Costantina, obojica iz vojne 1915—1918 in padla v Severni Afriki v sedanji vojni, svetnik Carlo di Cellere in Giulio Macchi di Cellere, strica poročnika Stefana Macchija di Cellere, ki je po povratku iz Argentine, da bi prostovoljno služil v vojni, padel v Severni Afriki, vodeč v napadu svoj tank; grof Agostino Oddi Baglioni, oče poročnika Alessandra, ki je junaško padel na egiptski fronti, vdova in sin dalmatinskega mučenika Giovannija Sava; fašist Colono Angelo Antonio Aguzzoni iz Badie Polesine, oče 9 otrok, od teh 8 moških, ki so vsi pod orožjem; gospa Giulia Libravon Zanon iz Capa d'Arsegno, vojna vdova in mati 7 sinov, ki so vsi pod orožjem; fašist Ippolito Castioni, iz Milana, bojevnik iz vojne 1915/1918, občinski sluga, oče 7 sinov, ki so vsi pod orožjem; fašist železničar Achille Forchini iz Rima, oče 10 otrok, od katerih je 7 pod orožjem, in fašist Oreste Zecca iz Milana, trgovec, oče 9 sinov, od teh 6 pod orožjem.

Navzoči so bili major Angelo Negri, inspektor federacije borbenih fašistov iz Milana, bojevnik, večkrat odlikovan za vojaško hrabrost, ki je izgubil 6 družinskih svojcev ob sovražnem letalskem napadu in je daroval Stranki 6 žimnic padlih svojcev, ter član Balille Antonio Cali iz Palermo, ki je bil štirikrat ranjen ob letalskem bombardiranju v katerem je njegov brat izgubil življenje, pa je prosil za puško, da bi streljal na Angleže.

Duce se je z vsemi dolgo in prisrčno razgovarjal.

Med zastopniki vojaških družin, ki jim je sprejel Duce je bil princ Mario Ruspoli, oče podpolkovnika Marescottija Ruspolija in kapitana Costantina. Marescottij Ruspoli se je udeležil vojne 1915/1918 in si zastušil srebrno kolajno, 3 bronaste kolajne in napredovanje zaradi zasluge v vojni. Ob izbruhu vojne v Etiopiji je Marescottij odšel kot poveljnik eskadrona brzih včv v činu majorja. Ob pričetku sedanje vojne je odšel v Jugoslavijo kot poveljnik skupine polka »Genova Cavalleria«. L. 1941. je prošil, da bi prišel k padalcem, ter je postal poveljnik nekake bataljona. V Juliju 1942. je odšel v Libijo z napadalnimi oddelki divizije »Folgore«. Mrzlica ga je tresla že več dni zaradi treh ran, ki jih je pred tem zadobil. Vedeč o bližnjem napadu na postojanke El Alameina, se je dvignil in ponovno inspiciral svoje moče. Hodečega iz jarka v jarek, so ga sovražne prednje straže opazile in smrtno zalede z granato. Zadnje besede Marescottijave so bile: »Treba je vzdržati za vsako ceno, do smrti.«

Dva dni nato se je 2 km od istega kraja žrtvoval tudi brat Costantino Ruspoli, ko je zagrabil za strojno puško in streljal na sovražnika, ki je obkrožil njegov oddelk. Costantino Ruspoli se je udeležil vojne 1915/1918 in je bil odlikovan za vojaško hrabrost.

Navzočna sta bila ob sprejemu grof Carlo di Cellere in grof Giulio Macchi di Cellere, strica poročnika tankovca Stefana

den in bruhale ogromne množine jekla na nasprotnika. Od sinoci pa so topovi izpremeili gospodarja ter bljujejo svojo ognjeno vsebino na sovjetske kolone, ki si trdovratno prizadevajo, najti najšibkejšo točko v nemški obrambi, da bi si odprle pot na Novorosijsk.

Zadnja faza boja za osvojitve te višine je bila posebno huda. Oddelki nemških grenadirjev in rumunskih planincev, ki so šli v napad, so bili opetovano odbiti, preden se jim je končno spopadla dočeti vrh, kjer je prišlo nato do spopada meča proti meču in se je napadalcem posrečilo zlomiti sovražnikov odpor. Po končani bitki je jata sovjetskih letal ponovno preletela »Hudičev zob« ter iz neznatne višine s stranicami obstreljeval nemško-rumunsko posadko. Naposled pa so se sovjetski letalci moralni umakniti nemškim letalom. (Piccolo.)

V aprilu so Angleži izgubili nad Nemčijo 188 letal

Berlin, 22. apr. s. Angleško letalstvo je v noči na sredo, kakor se doznava iz pooblaščenega vira, izgubilo 31 večmotornih bombnikov. Poizkus sovražnega napada s severa na Berlin je neletel, kakor že v zapadni in severni Nemčiji, na močno obrambo. Razen nemških lovcev, ki so bili neutrudno sovražniku za petami, so na odlični način sodelovale protiletalske baterije nemškega letalstva. Angleško letalstvo je takoj včeraj sprejelo že osmi v tem mesecu hud udarec med svojimi nočnimi napadi na nemško ozemlje. Po ugotovitvah nemških oblasti se 188 sovražnih letal, po večini štirimotornih bombnikov, ni vrnilo na svoja oporišča s terorističnimi napadom na Nemčijo. Več kot dve močni letalski skupini težkih bombnikov sta bili na ta način uničeni od nemške obrambe. K tako številni izgubi modernih letal se pridružuje še hujša izguba 1400 članov angleškega letalskega osebja.

Macchia di Cellere, ki je padel v decembru 1942 v Severni Afriki. Prečitajmo motivacijo za odlikovanje, ki mu je bilo podeljeno po smrti kot junaku: V tujini bivajoč Italijan se je vrnil prostovoljno v Italijo, da bi se vrstnil v Kr. vojsko. Zaprošil je in ugodeno mu je bilo, da je bil dodeljen nekemu oddelku v Severni Afriki. Kot poveljnik odreda tankov »M 41« je v borbi proti nadmornim sovražnim silam vodil z drznostjo lastna sredstva v protinapadu in branil neko utrjeno postojanko pehote. Kljub izredno hudi reakciji sovražnika je ostal izven stolpca, da bi bolje zadeval s svojim orožjem sovražne tanke, dokler ni padel smrtno zadet. Bil je svetli zgled ljubezni do domovine in vedrega junaštva. — Manten el Giefer, 14. 12. 1942-XXI, Sirtika.

Stefano Macchi di Cellere se je nahajal ob napovedi vojne na delu v Južni Afriki. Čeprav ga je resno skrbelo, da ne bo spoznan za sposobnega vojaške službe zaradi močne kratkovidnosti, se je ukrcal s ponarejenimi potnimi listi in uspešno mu je prišlo po neskončnih dogodivščinah v Italijo.

Grof Agostino Oddi Baglioni iz Perrigie je oče junaškega poročnika Alessandra Oddi Baglionija, ki je padel v Egiptu 2. novembra 1942. Izhajal je iz ene izmed najslavnejših družin vojaškov in se je posvetil vojaštvu. Baglionijski so si pridobili velik sloves kondotierov. Omeniti je zlasti Malatesto, ki je bil vojni tovariš Erazia Fortebraccia.

Alessandro Oddi Baglioni, letnik 1908, je vstopil v Stranko leta 1931. V naslednjih letih do vpoklica pod orožje, se je aktivno udeleževal v fašističnih organizacijah, zlasti v sportnih, in je bil sportni vodja GUFa v Perugiji in dodeljen osrednjemu tajništvu GUFa. Vodil je sekcijo »Bruno Mussolini«. Bil je osrednji inspektor FTF in tajnik FTFa.

Slava Giovannija Sava iz Spalata je znana. Savi so bili nadvse vneti patrioti ter so se vedno borili za bodočnost in vstajenje Spalata. Ko je izbruhnila etiopska vojna, se je Giovanni Savo kot prostovoljec uvrstil med Črne srajce 301. legije »Italijani v tujini« in se je boril v Somaliji. Od 1. junija 1941. ko so bili ustanovljeni borbeni fašisti v Spalatu, je bil zvezni podtajnik in poveljnik 1. akcijske eskadre spalatskega fašizma, tiste eskadre, ki ji je poveljeval Antonio Hofmann, prvi mučenec med fašisti iz Spalata. Vojni prostovoljec Giovanni Savo je bil tudi zaupnik sekcije združenja vojnih prostovoljcev v Spalatu. V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

V Stranko je bil vpisan od 1. junija 1919.

11. februarja leta 1942, ga je ob 11.45 na trgu Peristila v Spalatu zadela krogla iz revolverja komuniste. 35 dni je trajalo njegovo mučenje, katerega je prestajal s vedro rimsko trdnostjo. 18. marca je mučenik umrl z imenom Duceja in Italije mu ustnih. Vdovo je pri obisku spremljal štiriletni sin.

Major Angelo Negri, inspektor federacije borbenih fašistov iz Milana, je svetel dokaz žrtvovanja. Med zadnjim napadom na Milan je zvezni inspektor Angelo Negri, junaški bojevnik iz več vojen in večkrat odlikovan za vojaško hrabrost, izgubil 6 družinskih članov. Ob eksploziji ene izmed bomb je njegov nečak, vzgojen v dovršenem fašističnem ožračju vzklikal svojimi: »Živela Italija! Zmagaj! bomo!« Takoj po pogrebu je podal Angelo Negri na zvezno tajništvo in je s preprostostjo fašista in vojaka daroval 6 volnenih žimnic svojih umrlih svojcev, izgovarjajoč besede visokega patriarha: »Bilo je to 6 volnenih žimnic 6 padlih za domovino.«

Dogodek člana Balille Antonina Calija iz Palermo, rojenega 1935, učenca 3. osnovnega razreda, je vreden zgodovine. Deček je med bombardiranjem Palermo v noči od 3. na 4. februar, čeprav je bil ranjen in je izgubil mnogo krvi, prošil za puško svojega brata Giuseppea, ki je bil tudi smrtno zadet, ter je z vsjo vneto pomagal svojem bres strahu. Ko ga je nato obiskal tajnik Stranke bolnišnični, je prošil za puško, da bi streljal na Angleže. To je v nekaj besedah dejanje, ki meče na nastajajočo generacijo vzgojene v fašističnem ožračju luč največje bodočnosti.

Angelo Aguzzoni iz Badie Polesine, 75-letni kolon, oče 9 otrok, od teh 8 moških, ki se nahajajo vsi pod orožjem: Gino, rojen 1. 1903, Luigi, rojen 1. 1904, Ugo, rojen 1. 1907, Giovanni, rojen 1. 1909, Carlo, rojen 1. 1910, Giuseppe, rojen 1. 1914, Antonio, rojen 1. 1916 in Francesco, rojen 1. 1918.

Giulia Libravon, vdova Zanon iz Campa d'Arsegno (Padova) je vojna vdova in mati 7 sinov, ki so vsi pod orožjem.

Ippolito Castioni iz Milana, rojen 1. 1893, občinski sluga, bojevnik iz vojne 1915-18, je oče 7 sinov, ki so vsi pod orožjem.

Achille Forchini iz Rima, 66 let star, bivši vlakovodja na progi na severorimski železnici, je zina v pokoju in ima 10 otrok, od teh 7 moških, ki so vsi pod orožjem, 4 od teh so oženjeni.

Oreste Zecca iz Milana, rojen leta 1872, trgovec, je oče 9 otrok, od teh 6 moških, ki so vsi pod orožjem.

Na zgledu teh družin sloni resnično bodeč: st Domovine.

Goreče proslave praznika dela po vsej Italiji

Proslave so bile v znamenju neomajne volje do zmage

Rim, 22. aprila, s. Ves narod je včeraj proslavil rojstvo Rima in praznik dela. Ob vnetem proizvajalnem udeleževanju je Italija proslavila rojstvo Rima v vojnem ožračju, ki zapljuje vse energije in vse volje za doseg neizbežne zmage. Zmaga je zagotovljena z orožjem in neukrotljivo hrabrostjo naših junaških in slavni Oboroženih sil, ki se žrtvujejo na bojiščih s prostovoljnim duhom, ki je temeljna osnova italijanskega vojaškega in civilnega življenja. V vseh mestih, v vseh podjetjih so tovariši pohabljeni in bojevniki, katere so določili zvezni tajniki v sporazumu s sindikalnimi organizacijami in nacionalnim zavodom za fašistično kulturo, spominjali delavce na socialne pridobitve, ki postavljajo fašistični režim na prvo mesto med vsemi državami sveta.

Dopolavori so organizirali predstave v čast invalidov pri delu in pohabljenih delavcev in bojevnikov. Ves dan so izročali častne znake pohabljenecem dela, viteški odlikovanja za delo in zvezde za zasluge pri delu.

Družine delavcev-bojnikov so obiskale fašistične obiskovalke in jim prinesle dukaze skrbnega zanimanja Stranke. Za vse manifestacije je bilo zna: 'no navdušenje delovnega ljudstva, ki je hotelo znova potrditi Duceju svojo neomajno vero v zmago in svojo globoko hvalnost za skrbstvo v prid italijanskih delavcev. Javna poslopja in zelo številne zasebne hiše so razobesile trobojnice za ves dan.

V Benetkah je bila med raznimi manifestacijami ob rojstvu Rima posebno pomembna manifestacija v Dopolavoru Kraljevega arzenala, kjer je ob navzočnosti najvišjih predstavnikov hierarhov Vis. vojvodje ženevski osebno izročil zvezde za zasluge pri delu nekemu predelavcu v arzenalu, ki je dopolnil 40 let neprekinjenega dela. Ob rojstvu Rima je bila ustanovljena pri pokrajinskem tajništvu nacionalne fašistične ustanove zadrug v Benetkah, zadruga, ki bo pšpeševala gojenje zdravihnil želišč.

V Cuneu je bilo rojstvo Rima ob navzočnosti zastopnika ministrstva za narodno vzgojo in vseh civilnih vojaških in cerkvenih hierarhov proslavljeno z drugo gorsko nagrado, izvirno in značilno manifestacijo, ki nagrada najtrše žrtve planincev, dravnikov, duhovnikov, učiteljev Balille, Malih Italijank, poljedelcev, pismonoš in mater. Gore prispevajo največ sinov za vojno in posebno zaslužne so matere iz gorskih predelov, ki so dale svoje sinove planinjskim četam. Margherita Anfosso iz Valderije je n. pr. mati 5 sinov, ki so vsi planinci. Dva sta padla, eden se pogreša.

To ni samo v čast družini, temveč vsej

pokrajini, ki se ponaša z največjim številom imetnikov zlatih kolaj.

V premočnovnihk Murla in Slene je pretekt ob priliki 21. aprila izročil rojstne nagrade po 1000 lir otrokom rutarjev.

Zaružjenje pohabljenecv in invalidov dela

Rim, 22. aprila s. Duce je na podlagi sporazumov med direktorijem PNF in ministrstvom za korporacije odredil, naj se ustanovi v svrhu boljše in bolj sklad

Praznik dela v Ljubljani in pokrajini

Tiskovni urad Zveze fašistev sporoča:

Občutno 21. aprila so praznovali delavci našega mesta in Ljubljanske pokrajine, pri čemer so slavne govore imeli govorilniki, ki jih je poslala Zveza fašistev.

Slovenskim delavcem, ki jim je bil že predhodno razdeljen letak, v katerem so bila razložena načela in ugodnosti korporacijskega sistema, so potem posamezni govorilniki razložili določbe, ki jih vsebuje delavska listina. Opozorili so jih na divje in škodljive razredne porbe, ki jih je v Italiji nadomestilo sodelovanje vseh kategorij delavstva in katerih pravice in dolžnosti so se spravile v sklad z najvišjo koristjo naroda. Po tem sodelovanju se skuša še vedno čim bolj uresničiti socialna pravičnost, za katere zmagov v svetu se danes Italijani bojujejo.

V papirnici v Vevčah so delavci in nametščenci z živahno pozornostjo poslušali topli govor tovariša Petronija; v Vidmarjevi tovarni, kamor se je napotila tovari-

šica De Vecchi, ter v Tobačni tovarni, kjer je govoril tovariš Bottai, vojni pobojalec, ne postušeštvo z živahnimi zanimanjem sledilo govornikom. Pri ravateljstvih tovarn so bile izročene v imenu Zveze brezplačne vstopnice za kinematograf Sloge, ki naj se razdele med najbolj zaslužne delavce.

Slovenskim železničarjem je govoril tovariš De Petris, dočim so v Logatcu, v Crnomlju, v Kočevju in v Novem mestu delavcem razložili pomen dneva njihovi nadzorniki okoliša. Na Grosupljem je govoril tovariš Ronchi.

Popoldne se je zvezni podtajnik Capuro v spremstvu Zaupnice ženske fašije in fašističnih žen napotil v vojaško bolnico, kjer se je pomenkoval z vrliimi bolniki ter jim je prinesel pozdrav in častitke fašistov iz prve črte.

Zvečer se je v Matici vršila predstava za italijanske dopolavoriste.

Proslava rojstva Rima v Nemški akademiji

Ljubljana, 22. aprila.

Lektorat Nemške akademije je priredil snoči v srebrni dvorani Uniona v proslavo praznika rojstva Rima predavanje svojega sodelavca G. D. Mantuani o temi: »Rojstni dan Rima — praznik delavca«. Predavanju so prisostvovali poleg članov nemške kolonije in posvabljenih gostov zastopniki oblasti, med njimi zastopnik Ekse. Visokoga komisarija, zastopnik poveljstva XI. Armadnega zbora Zvezni podtajnik, predstavnik Italijanskega kulturnega inštituta, nemški konzul i. dr. Predavanje je otvoril in gosta pozdravil vodja lektorata prof. dr. Svoboda.

G. D. Mantuani je v svojih izjavah označil edinstven pomen Rima za civilizacijo zapadnega človeštva, pomen, ki ga je večno mesto ohranilo skozi klasično dobo z nje vrhunecem v dobi imperija in skozi ves srednji vek do novejšega časa s sijajem in močjo rimske Cerkve. Znova ga je pridobilo v fašistični eri, ko je postal Rim zopet izhodišče novega svetovnopoličnega, socialnega in kulturnega gibanja.

nja, kateremu je bilo predavanje v glavnem posvečeno: Fašizma. Predavatelj je razlagal vzroke tega prvenstva Rima in je našel najmočnejši vzrok v individualnosti rimskega človeka, ki je vedno umel združiti notranjo svobodo z disciplino in podrejenostjo. G. D. Mantuani se je zlasti bavil s pravnim redom, ki ga je prinesel Rim in postavil z njim vzore civilizaciji in državni ureditvi vseh zapadnih narodov. V glavnem pa se je predavatelj bavil z novo rimsko t. j. fašistično doktrino o delu kot smotni in smislu človeškega življenja. Kot največjem merilu socialne vrednosti Predavatelj je svoje filozofsko utemeljevanje fašističnega pojmovanja dela podprl z mnogimi citati iz Ducejevih govorov in spisov. Ob koncu svojih izjav je izrazil prepričanje o zmagi fašistične doktrine in zmagi v sedanjem zgodovinskem boju za novo ureditev sveta na podlagi pravične razdelitve dela in dobrin, kakor jo hoče Fašizem.

Navzočni dostojanstveniki so predavatelju čestitili k njegovim izjavam.

Najnovejša „odkritja“ angleške propagande

Zopetno oboroževanje Nemčije se je začelo že dve leti po sklenitvi versajskega miru

Berlin, 18. apr. s. Znano je, da je ena izmed glavnih trditelj britanske propagande naslednja: Ako bi Hitler ne bil prevzel oblasti v svoje roke, bi se prav zanesljivo lahko izognili novemu svetovnemu konfliktu. Že prve mesece 1933 je bilo očito, da bo tretji rajh poskušal po vsi sili uresničiti načrt ozemeljskega razširjenja, ki ga Viljemova Nemčija ni mogla uresničiti. Vodja tretjega rajha si je od vsega začetka zagotovil sredstva za rešitev kakršnih koli problemov najprej po politični in diplomatski, potem pa po vojni poti. Ta sredstva so bila na novo organizirana in v ta namen so bile mobilizirane vse duhovne in materialne sile bojevitiga naroda. Zaradi tega je tretji rajh že v nekaj letih postal najmočnejša vojaška sila na celinei in se je lahko vrgel na reševanje vseh vprašanj, ki jih je Hitler napovedal v svoji knjigi »Moja borba«.

Prav tako je znano, da je ta trditelj britanske propagande dosegla med to vojno najbolj čudne rezultate, zlasti od tedaj dalje, ko je bilo treba najti splošno opravičilo v pogledu odgovornosti za ta konflikt. Na vsaki konferenci, od one, iz katere je izšla atlantska listina, pa do skrivnostnih sestankov v Kremlju in Afriki, je bila navedena trditelj vodilni motiv vseh sklepov in s tem tudi vojnih in mirovnih ciljev »združenih narodov«.

Prvi in glavni vojni cilj je uničenje tretjega rajha in popolna razorožitev nemškega naroda. In sedaj ista propaganda objavlja, kakor da bi s tem postavljala bog ve kakšno odkritje, da se je prvo oboroževanje Nemčije začelo že dve leti po versajškem miru, torej še pred ustanovitvijo narodnosocialistične stranke, ko so bili na čelu rajha še demokrati, socialni demokrati in morda celo še kak čisti komunist.

To »odkritje« je napravil sam inž. Karel Waninger, šef topniškega oddelka ene izmed največjih nemških tovarnic (Reinmetall), ki je na nekem zelo zanimivem sestanku pred dvema dnevnoma v Berlinu (v prostorih družbe in pod pokroviteljstvom ministra za orožje in strelivo dr. Speera), govoril o prvih vojnih letih, dejal med drugim:

»Zlasti zanimivo je bilo obnovitveno delo takoj po veliki katastrofi, ki je zadela našo državo. Rešili smo, kar je bilo mogoče rešiti, ko smo prenesli najdragocenejše stroje v srednje Nemčijo. Reinmetall je bila prva tvrdka, ki ji je medzaveznika vojaška komisija za nadzorstvo izdala dovoljenje, da sme izdelovati topove za nemško vojsko. Proizvodnja je bila tedaj seveda zelo omejena. Od nekaterih vrst topov smo na primer smeli izdelati na leto največ štiri (pravim dobesedno: štiri) topove na leto, od drugih pa šest do osem. Zlasti so medzavezniki ukrepi pridelali protiletalsko topništvo. Topov kalibra 105 mm smo smeli zgraditi samo po enega vsake tri leta kalibra 88 mm samo enega vsake dve leti, kalibra 76,4 mm pa samo enega vsake 50 let.

To niso izjemnosti, temveč povsem izkazani podatki. Razumljivo je zato bilo, da se je država skušala izogniti tem absurdnim omejitvam. Tako je tvrdila Reinmetall na pobudo splošnega mornariškega ravnateljskega ustanovi la poseben urad za vojaško proizvodnjo, skrit pod naslovom »Urad za izdelovanje železniških vozov«, katerega sedež je bil v Berlinu. Pol leta nato se je zaradi neke anonimne ovadbe pojavila medzaveznika komisija, ki pa ni mogla ničesar ugotoviti ker je bil urad tako spretno prikrit. Vendar pa je bil urad takoj preseljen v Düsseldorf in kasneje v Unterluis na Lüneburgerheide. Tu sta se mu pridružila dva nova oddelka, eden za vojsko, drugi za mornarico. Sestanki naših graditeljev z voditelji tvrdke so bili za nas vedno zvezani s težavami. Eden izmed takih sestankov se je moral vršiti celo v zaporih v Düsseldorfu, kamor so Francozi zaprli dva člana upravnega sveta.

Sele poleti 1925 je bilo mogoče »uradno« otvoriti prvo tovarnico topov iz katere so v naslednjih letih izšle močnejše baterije tako imenovanih žepnih krizkar in krizkar »Leipzig« in »Nürnberg«. Druge tovarnice so bile otvorene kasneje in leta 1933 ko je narodni socializem prevzel oblast, je tvrdila Reinmetall že izdelovala topove in druge vojno gra-

divo tudi za inozemstvo, kakor na primer za Afganistan, Argentino, Bolgarijo, Estonko, Grčijo, Nizozemsko, Rumunijo, San Salvador in Turčijo.

Govorec nato o delovanju tvrdke Reinmetall v zadnjih letih, je Waninger med drugim omenil izdelovanje močnih protitankovskih topov, o čemer je osebno poročal Hitlerju dne 3. januarja tega leta. Navzoča sta bila tudi min. Speer in predsednik komisije za oboroževanje prof. Müller. Bili smo prepričani, da bo mo Hitlerju poročali o posvem novih stvareh, namesto tega pa smo s presenečenjem spoznali, da mu je bilo že vse znano, tudi nekatere tehnične podrobnosti. Prav za prav bi ne smeli biti presenečeni saj je znano, da se Hitler zanima za vojaške zadeve od vseh podrobnosti in da so ga zaradi njegovega znanja na tem področju občovali tudi največji strokovnjaki.

Zaradi tega izjav je britanska propaganda vrgla v svet obzobjo, da se je oboroževanje Nemčije začelo že leta 1921. Seveda po angleškem mnenju bi bil smel rajh izdelati po en top kalibra 76,4 mm vsake 50 let, da bi tako britansko letalstvo lahko kadar koli porušilo nemška mesta, ne da bi pri tem izgubilo niti eno samo letalo... (Il Piccolo.)

Vloga levičarskih krščanskih socialcev in bivših Sokolov v komunistični OF

Najtežje stališče so v t. zv. »Osobodilni fronti« od nekdanj imeli oni, ki so se ji pridružili, smatrajoč jo pod vplivom komunistične propagande za nekako vsenarodno organizacijo. Morali so takoj po svojem usodnem koraku ugotoviti, da je »osvoboditve« samo plašč, pod katerim se skriva zloglasna kominterneta. Poleg posameznikov, ki so odšli v vrste OF na lastno pest ter se neprimerno izpostavili največji nevarnosti, sta tudi dve skupini prestopili na stran kominterne: levičarsko krilo krščanskih socialcev in levičarski disidenti Sokola.

Komunisti so sprejeli te dve skupini z veseljem, saj sta jim omogočili maskirati izključno komunistični značaj OF ter jim olajšali prikazovanje OF in partizanstva kot nekakega vsenarodnega pokreta. Seveda ta taktika ni zrasla na zeleni do mačega komunističnega vodstva OF, marveč se je tudi to zgodilo po navodilih kominterne. Slednja je pri tem upoštevala naslednje preudarke:

Komunistov je v Sloveniji tako zelo malo, da bi brez pomoči drugih elementov ne mogli izvrševati prav nikakršnih akcij. Ukaz kominterne pa je bil, da se mora na vsak način inšcenirati partizanska akcija na slovenskih tleh. Najbolje so namreč razumeli, da bi bilo mogoče na ta način vzati večje število osov, ki ta zato ne bi moglo biti uporabljeno na vzhodni fronti. Drugi, toda skrajno prikrivani cilj pa je bil, pahniti prebivalstvo v čim večjo nesrečo in čim večjo zmedo, ter ga tako narediti za čim bolj dostopnega za komunistične načrte. Za vse to so bili slovenski komunisti sami mnogo prešibki in so nujno potrebovali pomoč iz nekomunističnih vrst. Zato je komunistično vodstvo OF od časa do časa napelo narodne strune, da bi potolažilo nekomunistične bojovnike v svojih vrstah in po možnosti pridobilo še nove, istočasno pa tudi javnosti natreslo peska v oči, da bi na partizansko početje gledala bolj dobrohotno, ne vedoč, da se za vsem skriva kopito kominterne.

Vendar so bistrejši ljudje kmalu opazili to nepošteno igrjo. Težko si je predstavljati strahotno razočaranje in obup onih, ki so z naivnim zaupanjem prišli k partizanom, pa so spoznali, da so se znašli v družbi protinarodnih in morabno pokvarjenih ljudi, ki so si omadeževali roke s krvjo svojih rojakov, s pokoli in poboji otrok, žensk in starcev. Ti zapeljanci so morali molčati h komunističnemu divjanju, gledati grozota, katere je zapovedovalo vodstvo svojim podrejenim organom, dočlenim za ta nečloveški posel. Mnogi znaki pričajo, da nesrečni zapeljanci niso vsi molčali in da jim je mnogim prekipelo ogorčenje. Toda dosegli niso drugega, ka-

Prodaja mesa na odrezek G

Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto, 24. t. m. potrošniki lahko dobili za Veliko noč pri svojih običajnih mesarjih proti odzemu odrezka »G« navadnih živilskih nakaznic, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani:

150 gramov svežega mesa,
50 gramov prek. govejega mesa in
100 gramov krvavice.
Cena prekanjenemu mesu bo 25 lir za kilogram.

Sovražnikove bešastoče

Rim, 21. aprila. s. Današnje poročilo sovražnih »bešastoč« javlja: London — »Daily Sketch« zagotavlja, da naj bi bile italijanske oblasti že razdelile brošure vsem hišnim lastnikom, v katerih naj bi bila pravila v primeru invazije. List zatrjuje, da je dobil nekaj izvlečkov iz te brošure in navaja naslednje: Državljanji v zavzetih predelih se ne smejo boriti posamezno in tudi tvoriti oborožene skupine, temveč pokazati vso vpljnostno sovržniku, ne da bi mu pomagali. Moški državljanji stori najbolje, če ostanejo v hišah in pustijo iziti ženske, ki lahko navdahnje vpljnostno in boljše ravnanje invazijem četam. Ženske in otroci naj se obračajo vsekakor do sovražnih vojakov, da dobe hrano tudi zato, ker bo ta hrana na ta način odvzeta sovražniku.

Bolgarski konzul v Tirani umrl

Tirana, 21. aprila. s. V Tirani so svečano pokopali generalnega konzula Bolgarije Panajota Popova, ki je v ponedeljek po kratki bolezn umrl. Krsto so peljali ob spremstvu stotnije in zastopnika kraljevega namestnika ter vrhovnega poveljnika Oboroženih Sil v Albaniji in številnih zastopnikov civilnih in vojaških oblasti po glavnih mestnih ulicah do bolgarskega konzulata. Od tod bodo truplo prepeljali v Sofijo, kjer bo pokopano.

Sodobno gospodarstvo Nemčije

Rim, 20. aprila. s. V nacionalnem zavodu za fašistično kulturo je dr. Guido Carli govoril o gospodarskem sestavu Nemčije. Predavanje je bilo v okviru cikla o italijanski nemški omilki, katerega je letos organiziral predsedništvo zavoda. Govornik je prikazal nekatere sestavne spremembe nemške gospodarske organizacije v procesu priprave zahtevam vojne. Opisal je načela, po katerih je nemška politika urejala cene in nadzorstvo nad cenami. Omenil je nekatere posledice, ki so nastale le zaradi opustitve funkcije tržnih cen in poučil, da javna uprava vedno bolj posega v gospodarski proces.

Potopitve angleškega brodovja presegajo novogradnje

Buenos Aires, 22. apr. s. Ameriški poslanec Tauman je dines poudaril, da je bilo letni potopitvenega za približno 12 milijonov ton zaveznika trgovinskega brodovja, to je več kot celotna tonaža, ki sta jo zgradili leta 1942. Amerika in Anglija.

Nad Dansko sestreljenih 21 angleških letal

Kodaň, 22. aprila. s. V noči na sredo so letela angleška in ameriška letala nad danskim ozemljem. Alarm je bil v mnogih krajih, kamor so padle zažgalne in eksplozivne bombe in povzročile škodo zlasti na kmetijah. Ena ženska je bila ubita. Sestreljenih je bilo 21 angloameriških letal.

Gospodarstvo

Ameriški gospodarski interesi v Iraku

Ob priliki razširjenja ameriškega vplivnega področja na Sirijo in Libanon objavlja »Südsüd Echo« zanimiv članek o angleških in ameriških interesih na področju ležišč mineralnega olja v Bliznem vzhodu. Leta 1916, ko ni bil še znan obseg ležišč mineralnega olja pri Mosulju, je bila Anglija pripravljena prepušiti Mosul skupaj s Sirijo Franciji. Ko pa so angleški interesi pozneje spoznali pomen teh ležišč, je šele po dolgi pogajanjih prišlo do sporazuma, v katerem se je Francija zadovoljila z udeležbo 25% pri družbi za izkoriščanje mosulskih ležišč olja. Danes, ko so znane razvorne možnosti tega področja mineralnega olja, pa Američanom ne bo tako lahko izrinili.

Leta 1932, ko, kakor znano, pričeli graditi cevovod iz Kirkuka pri Mosulju do Sredozemskega morja. Od Kirkuka do Hadita je bil v dolžini 260 km speljan dvojni vod. Od Hadita pa vodi en vod preko Sirije v Tripoli (612 km), drugi pa preko Palestine v Haifo (747 km). Glede na velike višinske razlike je na vsaki 80 do 100 km postavljena posebna postaja sesalke. Cevovod je dograjen leta 1934. In tri leta kasneje je bil izkoriščen v polni kapaciteti, to je 4,3 milijona ton. Gradnja tega cevovoda je šele omogočila proizvodnjo petroleva v mosulskem področju, ki so ga odkrili leta 1917. nemški geologi, kar je nedavno v zanimivi knjigi opisal rudarski svetnik g. Seidl. Po vojni je bila udeležba nemškega kapitala izključena in so bile vse koncesije prenesene na družbo »Iraq Petroleum Co.«.

Proizvodnja, ki je znašala leta 1933 0,1 milijonov ton, se je gibala od leta 1936 naprej na višini preko 4 milijone ton. Sedanja vojna pa je povzročila občutno nazadovanje proizvodnje, zlasti po zlomu Francije, ko so Angliji sami prekinili cevovod preko Sirije. Leta 1940 je dosegla proizvodnja še 3,6 milijona ton, naslednje leto je padla na 1,4 milijone ton in lani na 1,2 milijona ton.

Angleški kapital, ki je imel leta 1938 še polovico delnic družbe »Iraq Petroleum Co.« se je v zadnjih letih deloma umaknil ameriškem kapitalu. Udeležba družbe Anglo Iranian Oil Co. (23,75%) sta odkupili Standard Oil Co. of California in Texas Co. Tudi skupina Shell, ki je imela enak delež 23,75%, je del svojega paketa delnic odstopila ameriškim družbam, ki imajo sedaj skupaj s staro udeležbo družbe Standard Oil Co. of New Jersey (23,75%) absolutno večino.

Podoben je razvoj tudi v Egiptu, kjer je bil do leta 1938 v petrolejski proizvodnji udeležen izključno angleški kapital (skupina Shell). Nafto črpajo v jugozapadnih obrobni področjih suškega zaliva, od leta 1938 pa zlasti pri Ras Garibu ob zapadni obali Sueškega zaliva, kjer je bilo odkrito bogato ležišče nafte. Proizvodnja, ki je leta 1931 narasla na 280.000 ton, je naslednji leti padla na 150.000 ton, od tedaj pa se je naglo dvigala in znaša sedaj okrog 1 milijon ton. Od leta 1938 naprej se kaže tudi živahno zanimanje ameriškega kapitala v petrolejski proizvodnji Egipta. Od tega leta naprej so Američani pridobili 611 koncesij za vrtnanje sond na področju 61.900 kv. km. Od početka pa imajo Američani večino pri družbah za izkoriščanje petrolejskih ležišč na Bahrejskih otokih v Perzijskem zalivu in so tudi udeleženi pri izkoriščanju ležišč v Iranu.

Gospodarske vesti

— Kontrola tekstilne proizvodnje in potrošnje. Medministrski odbor za oskrbo je te dni odobril ukrepe za kontrolo proizvodnje in potrošnje tekstilnega blaga. V ta namen bo ustanovljen 5 kontrolnih uradov za tekstilno industrijo, in sicer za volno, bombaž, svilo, pletenine in konfekcijo. Ti kontrolni uradi bodo priključeni pristojnim konferencijam in bodo imeli nalogo nadzirati celotno proizvodnjo za vojsko, za izvoz in za dirganje civilno potrošnjo od surovine preko predelave, veletrgovine in detajlne trgovine do potrošnika. Konfederacija tekstilnih industrij bo nadzirala pot dobave surovine do prodaje veletrgovin, konfederacija tekstilnih trgovcev od veletrgovca do potrošnika. Ves kontrolni aparat bo urejen izključno v okviru korporacijskih organov in ne bodo nastali novi birokratski organi. Vrh tega je predvidena nova ureditev oskrbe detajlnih trgovcev preko pooblaščenih grostev. Ta organizacija bo imela za posledico zmanjšanje števila tekstilnih veletrgovin, med katerimi je itak mnogo obratov, ki so svoje obratovanje praktično ustavili. Računati je, da bo v 95 pokrajinah Italije pooblaščenih oskrbo detajlnih trgovin 1200 tekstilnih veletrgovin, kar pomeni skrajno število tekstilnih veletrgovin za 50%, pri čemer pa bodo, kakor rečeno, izločeni predvsem obrati, ki praktično ne poslujejo več, ali pa obrati, ki so priključeni obstoječim detajlnim trgovinam. Koncentracija oskrbe detajlnih trgovin, ki je potrebna zaradi kontrole, zaradi tega ne bo imela neželjenih posledic za tekstilno veletrgovino, število detajlnih tekstilnih obratov, ki jih je v Italiji okrog 50.000, ne bo zmanjšano.

— Sladkor iz Protektorata. Kakor poročajo nemški listi, so tovarnice sladkorja v Češkomorskem protektoratu ponudile Italiji večje količine sladkorja iz lanske sladkorne kampanje. Italija je ponudbo sprejela in so dobave že v teku. Glede na sprejetje te ponudbe ne bodo tovarnice v Protektoratu drugim prodajale preostalega sladkorja.

— Gospodarske vesti iz Hrvaške. Zagrebška Mestna hranilnica, ki spada med največje denarne zavode na Hrvaškem, je v preteklem letu zabeležila čisti dobiček 4,04 milijona kun. Ob koncu leta so znašale hranilne vloge 843 milijonov kun. — Državni viroslski zavod, ki je na Hrvaškem prevzel posle bivše Državne hipotekarne banke, je za preteklo leto zabeležil čisti dobiček 10,9 milijona kun, medtem ko je izkazovala bilanca za prejšnje leto izgubo 1,87 milijona kun. — V zagrebški trgovniški register je bila vpisana Hrvaška krivinska tovarnica d. d. z glavnico 10 milijonov kun. Družba, pri kateri je udeležen nemški kapital, ima v načrtu proizvodnjo strojev, letal in delov za letala. — Hrvaška banka d. d. v Zagrebu je pri glavnici 20 milijonov kun v preteklem letu zabeležila čisti dobiček 380.000 kun (prejšnje leto 2,9 milijona kun). — V Mitroviči gradi družba »Sladkranca d. d.« novo tovarno sladkorja, ki bo imela kapaciteto 100 va-

gonov sladkorja na leto in bo letos jeseni že pričela obratovati. Drugo tako tovarno bo družba zgradila v Županiji, kjer so odkupili potrebna zemljišča.

— Japonska je ustavila proizvodnjo zlata. Združene države so lani v decembru ustavile obratovanje rudnikov zlata rude, da na ta način osvobodijo rudarsko delavstvo za delo v drugih rudnikih. Tudi v Avstraliji so lani v jeseni ustavili proizvodnjo zlatih rudnikov v korist ostale rudarske proizvodnje. Letos je sledila slični ukrepi tudi Južna Afrika. Kakor je bilo pričakovati, je sedaj ustavila proizvodnjo zlata tudi Japonska, ki bo delavstvo zlatih rudnikov uporabila v drugih rudnikih za vojno važne kovinske rude. Japonski komentatorji navajajo v tej zvezi, da je decela odpadla japonska zunanja trgovina z deželami, ki jim je treba blago deloma plačati v zlatu (to velja zlasti za promet z Zedinjenimi državami). Japonski jen, ki je bil prvotno vključen v funtov valutni blok, pozneje pa naslonjen na dolar, je danes samostojna valuta. Jen je vrhu tega postal središče novega bloka vzhodnoazijskih valut. Glede na ta razvoj Japonski ni več potreba večati zlate rezerve. Proizvodnja zlata se je na Japonskem v zadnjih letih znatno povečala in je leta 1938 dosegla 51.300 kg, nasproti 25.900 kg v letu 1933, in 12.100 kg v letu 1913. Z ustavitvijo dela v zlatih rudnikih pa se ne bo decela ustavila proizvodnja zlata na Japonskem, ker bo še vedno izločevala proizvodnjo zlata iz bakra in drugih kovin. Kovinske rude, ki jih kopijejo na Japonskem, vsebujejo poleg srebra razmeroma znatne količine zlata.

— Valorizacija madžarskih zavarovanj iz dobe pred novo svetovno vojno. Po končani inflaciji, ki je sledila prvi svetovni vojni, je Madžarska leta 1928 valorizirala proizvodnjo zavarovanj z zneskom 5% in z zagotovilo, da bo Pošta hranilnica, ki je to akcijo vodila, izplačala imetnikom zavarovanj nadaljno kvoto potem, ko bo izvršena valorizacija madžarskega vojnega posojila, in sicer v enakem obsegu, kakor se bo z valorizacijo vojnih posojil povečala vrednost starih premijskih rezerv pri zavarovalnicah. Na valorizacijo vojnih posojil pa je bilo treba čakati še štirinajst let. Ta valorizacija je bila namreč izvedena lani ob koncu leta. Sedaj bodo na Madžarskem imetniki zavarovanj iz dobe pred novo svetovno vojno prejeli še dodatno kvoto.

— Ameriški državni dolg. S posebnim zakonom je bila nedavno najvišja dopustna meja za državno zadolženost v Zedinjenih državah ponovno zvišana od 125 na 210 milijard dolarjev (pred izbruhom sedanje vojne je znašal ameriški državni dolg 30 milijard). Ameriško zakladno ministrstvo pripravlja sedaj obsežno propagandno akcijo za vpisovanje novih državnih posojil, ker je predvidena za april emisija državnih posojil v višini 13 milijard dolarjev, od česar naj bi se z javno emisijo vpisalo 8 milijard. Za bodočo računajo, da bo treba vsako četrtletje emisirati 25 milijard dolarjev, kar pa bo izvedljivo le tedaj, če bodo obenem izdani ukrepi za omejitve potrošnje in diriganje presežka kupne moči v naložbo državnih papirjev.

— Vprašanje argentinsko-čilske carinske unije. Razvoj v zadnjih mesecih kaže, da so južnoameriške države, odkar so Zedinjene države stopile v vojno, vedno bolj navezane na samopomoč. Južnoameriške države, ki so doslej malo industrializirane in so industrijske izdelke uvažale iz drugod (iz Severne Amerike) občutijo danes pomanjkanje industrijskih izdelkov, ki jih Zedinjene države ne morejo dobavljati. V tem pogledu je značilno najnovejši korak Argentine, ki je poudila Čileju ustanovitve carinske unije za skupno reševanje važnih gospodarskih vprašanj. Dne 8. aprila t. l. je čilski zunanji minister ob priliki podpisa argentinsko-čilskih dogovorov glede civilnega zračnega prometa izjavil pripravljenost, pogajati se s čileško vlado o pogojih za ustanovitve carinske unije. Ob tej priliki je čilski poslanec povdal, da sta si obe državi pred 130 leti skupno izvojevali svobodo in da si morata sedaj skupno izvojevati gospodarsko neodvisnost s lastnimi sredstvi in na lastni zemlji. Iz kmentarjev, ki so bili objavljeni k temu vprašanju, je razvidno, da lahko Čile tudi Argentini premore, železo in baker, Argentina pa Čileju kmetijske proizvode. Vse kaže, da se pripravljata med državama Južne Amerike pod silo današnjih razmer tesno gospodarsko sodelovanje.

Zaplenba imovine štirih upornikov

Zaplenba se vsa premična in nepremična imovina brez izjeme, lastnina upornikov Gruma Jožefa, pok. Antona in pok. Šušteršič Marije, rok. 23. marca 1921. v Dol. Brezovici št. 4, trgovca Petriča Antona, živ. Franca in Marije Korš, rok. 5. oktobra 1918 v Kamniku pri Preserju št. 5, kmetovalca Piskarja Josipa, pok. Josipa in pok. Marije Rodelja, rok. 11. avgusta 1906 v Preserju št. 8, bivajočega tamkaj in pogodbenega zdravnika dr. Jenka Andreja, pok. Franceta in pok. Hafner Marije, rok. dne 13. novembra 1884 v Lipici pri Skofiji Loki in bivajočega v Dev. Marji v Poljuveč št. 108. Imovina se zaplenja v prid Zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski oblasti.

Pezivajo se po čl. 7. in v izgovor kazenskih odredb po čl. 8. z dne 6. novembra 1942-XXI. št. 201 vsi morebitni imetniki premičnin, po katerem koli naslovu in delžniki omenjenih upornikov naj prijavijo v 30 dneh od dne objave te odločbe Zavodu za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini, Napoleonov trg 7-II, stvari ali jih imajo in dolgotve, katere mu dolgujejo s prepovedjo vrniti njim ali drugim, stvari ali dolgotve zneske tudi le deloma plačati. Ta odločba je takoj izvršna in je objavljena v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino št. 30 z dne 14. aprila 1943-XXI.

Izgubljena angleška podmornica

Lizbona, 21. aprila. s. Angleška admiralteta javlja, da se ni vrnila ob doletenem času podmornica »Thunderbolt« in velja zaradi tega za izgubljeno.

Izšel je novi roman DK: „Prišlo je deževje“

Rihard Jakopič

Slov. upodabljaljoča umetnost je izgubila svojega reprezentanta. Osrednje osebnosti našega umetniškega življenja v zadnjih štiridesetih letih, mojstra Riharda Jakopiča ni več. Njegova roka je za vedno odložila čopič, ki je s tolikim uspehom povelečeval lepoto, sijaj in barvitost narave, veličastvo vsega stvarstva. Po kratkem presledku je sledil Ivanu Vavpotiču njegov starejši prijatelj in tovariš iz mladostnih let slovenske Moderne, Ažbe- tovec, vodilni slikar impresionistične generacije, redni član Akademije znanosti in umetnosti Rihard Jakopič.



Smrt se mu je bližala že nekaj časa. Potihoma je hodila krog njega; častitljivi starec s tisto dolgo leonardovski brado, ki je dajala njegovemu obličju izraz preroka, vidca in modreca, jo je morda podzavestno slisal in se bal njene bližine. Že nekaj tednov so prihajali iz mojstrove okolice glasovi, da čedalje bolj slabi, vendar ni nihče mislil, da ga bo pobralo prav v velikem tednu in da bodo velikonočni zvonovi zapeli že nad njegovo gomilo na lepem ljubljanskem polju.

Tako se rušijo v večnost vrhovi naše kulturne preteklosti. Pod njimi pa že dolgo kitje in raste novo, mlado življenje; cela vrsta umetniških generacij, ki so videli v Rihardu Jakopiču svojega očaka, teknuje v stvarjalnem delu in razmnožuje vrednote slovenskega umetnostnega zaklada. Poganjajo kvišku novi vrhovi, odpirajo se novi razgledi in pogledi, zmagovalno življenje gre nazaj svojo pot. Rihard Jakopič je iz svoje samote, v kateri je preživel zadnja leta, blagoslovljivo to rast, saj je do zadnjega in tudi v času, ko na veliko gospoduje smrt, veroval v svetost in veličino življenja. Bil je vso svojo dolgo dobo pravi slikarski pesnik življenja, sonca, svetlobe, barv, prelivanja, rasti in sile; v njegovi umetnosti sta se razražali skozi neštete podobe slovenskih krajin, figur, interierov in drugih motivov naša skupna vera in ljubezen. Skozj Jakopičovo umetnost je spregovorilo to, kar je v nas, v našem kolektivu, najboljšega in najlepšega. Za njim je zdaj zazijala vrzel, kakor za vsem, kar je enkratno in se več ne vrača. Bil je več kakor samo eden izmed slikarjev; bil je svojska in edinstvena stvarjalna osebnost. Življenje pojde mimo njega, kakor je hodilo že doslej, umetnost se razvija na drugih in drugačnih poteh, toda nikdar ne bo mogla tradicija slovenske upodabljaljoče umetnosti — preko njega. Stal bo pred njo velik in samorasel, pravi reprezentant slovenskega slikarstva v prvi polovici našega stoletja.

Rihard Jakopič je zelo znana in popularna osebnost. O njem je izšel za šestdesetletno zbornik, ki je ena naših najlepših knjig in za sedemdesetletno obsežna knjiga s premnogi krasnimi ilustracijami. Vse do zadnjih let se je redno pojavljala na vseh manifestacijah našega kulturnega življenja, pozoren na vse strani, kakor pristojna možu žive inteligence. Bil je dojemljiv za vse, kar je bilo in pomembno; vsesrdujevalo ga je lahko bi rekli — vsesrdujevalo človek, dober po srcu kakor domač kruh, mehak in sanjav, po polju pesnik, po polju filozof, v vsem pa slikar, kakor smo jih imeli le malo: oboževalec barv, lepote, harmonije.

Rodil se je v Ljubljani aprila (12), kakor je aprila umrl; doživel je 74 let. Bil je sin trnovske fare, iz dobre malomeščanske rodbine. Studiral je na ljubljanski realki, l. 1889. se je vpisal na dunajsko umetnostno akademijo, l. 1890. pa na akademijo v Monakovu. Tri leta je delal pri našem rojaku Ažbetu, nekaj časa se je — prav kakor njegov mlajši tovariš Vavpotič — uril pri mojstru Hynaisu v Pragi. V l. 1902—1906 je živel v Škofji Loki in s tovariši; prido slikal. Od l. 1906 živi stalno v Ljubljani. L. 1907. je skupno s tovarišem Sternom ustanovil risarsko in slikarsko šolo, ki jo je vodil do l. 1914. L. 1908. je dal zgraditi paviljon, ki je dobil ime po njem in v katerem so bile odihniali največje slovenske umetnostne razstave.

Jakopičovo ime je nerazdružljivo spojeno z nastopom, razvojem, slovesom in z vso problematiko slovenskega impresionizma, ki je postal najizrazitejši izraz slovenskega čustva in umetnostnega čuta v slikarstvu; ta struja je bila na področju upodabljaljoče umetnosti najvernejša oblika slovenske Moderne. Jakopič je bil in ostane v naši umetnostni zgodovini veliki mojster in ideolog impresionizma. Ustvaril je visoko število slik v olju, razstavljal je povsod — doma in v inozemstvu — kjer se je uveljavljala slovenska umetnost. Njegova dela so na reprezentativnih mestih doma in v nekaterih krajih izven Slovenije. Za podrobno naštevanje ni v tem okviru ne časa ne prostora. Njegove slike vseh v številnih slovenskih meščanskih hišah, za nje je bilo od leta do leta večje povpraševanje, znak, da je nekako malo razumevan; mojster luči, barva, plenerizma, prehodov, vibracij in subtilne gnetnosti, slikar spiritualnih razpoloženj, po-

Kronika

• Smrt polkovnika Mascagne. Iz Rima poročajo, da je v noči 17. decembra lanskega leta padel na vzhodnem bojišču artiljerijski polkovnik Liberato Mascagne. Bil je doma iz Osiparole pri Rimu, ter se je udeležil že svetovne vojne.

• Darila bergamskega vojvode vojennu muzeju v Milanu. Bergamski vojvoda je poklonil vojennu muzeju v Milanu sveženj pisem, katere so mu poslali bojevniki s fronte. Najbolj značilna pisma so razstavljena pod steklom ter si jih zanimanci lahko ogledajo v muzejskih prostorih.

• Italija v duši madžarskih slikarjev. V Budimpešti je bila v nazočnosti ondotnega italijanskega poslanika odprta razstava pokrajinskih slik madžarskih slikarjev. Pokrajinske slike predstavljajo izključno italijanske motive. Nekatera razstavljena dela bodo tudi nagrajena ter je prejel prvo tozadevno nagrado slikar Avrelj Emod.

• Smrt italijanskega muzikologa. V Rimu je umrl slovit muzikograf in glasbeni paleograf mons. Rafaele Cassimiri. Rodil se je v Umbriji, študiral je v Padovi ter je bil l. 1899. imenovan za voditelja »Scuola captorum«. Pozneje je poučeval v Rimu gregorjansko petje in papeževem glasbenem zavodu.

• Smrt Roberta Braccia. V svoji vili v Sorrentu je umrl znani italijanski komediograf Roberto Braccio. Učkal je starost 83 let ter je pred kratkim dovršil svojo zadnjo novelo, katero bodo zdaj objavili italijanski listi.

• Smrt viteza železnega križa. Smrtno se je ponesrečil nadporočnik Ludvik Nemec, ki je bil septembra lani odlikovan s viteškim križcem železnega križa. Nazadnje je bil Nemec učitelj letenja v letalski vojaški šoli.

• Obeltnica smrti enega najuspešnejših letalcev v svetovni vojni. Dne 21. aprila je minilo 25 let, odkar je »rdeči letalec« ritmojster Manfred von Richthofen po 80 letalskih zmagah pri Vaux-sur-Marne našel junaško smrt. Padel je pri zasledovanju sovražnika, pri čemer ga je zadela krogla protiletalskega topništva.

• Sedem sinov v vojaški službi. V Rimu živi železničar Achille Forchini, star 66 let. Mož je upokojen. Forchiniju in njegovi ženi se je v zakonu narodilo 10 otrok, selem sinov in tri hčere. Slednje tri so omožene, štiri sinovi so oženjeni, trije samski, vseh sedem pa je zdaj pri vojakih.

• Umrl je skladatelj Doret. V Lausanni je umrl v 77. letu svoje dobe švicarski skladatelj Gustav Doret. Pokojnik se je solal pri skladateljih Massenetu in Saint-Saensu, potem pa je nastopal kot dirigent svetovno znanih orkestror. Doret je bil tudi uspešen skladatelj ter je napisal poleg nekaterih simfonij in skladb religioznega značaja štiri opere.

• Pasijon sv. Matevža v Triestu. V Triestu je te dni izvajala mannheimska visoka šola za glasbo drugi del pasijona sv. Matevža. Partijo evangelista je pel tenorist Salvatore Salvati, basovski arijo Kristusa pa je izvajal nekajski pevec Karel Wagner. Dirigiral je kapelnik Rasberger, ki je dosegel pri poslušalcih velik uspeh.

• Nov film tenorista Giglija. Filmska družba »Itala« je dogotovila nov film, ki ima naslov »Glasba za vse«. V filmu nastopa v glavni vlogi tenorist Beniamino Gigli. Filmska snov obravnava tenorista Giglija in njegovega dvojnika, ki iznikla razne premete ter s tem zpleta filmsko situacijo.

• O italijanskem gledališču. Znani italijanski gledališki kritik Silvio d'Amico, predsednik Akademije za dramsko umetnost v Rimu je imel nedavno predavanje o italijanskem gledališču. V tem predavanju je razvijal misel, da je bil v italijanskem ljudstvu dramatičen duh vedno pričujoč. Po sodbi d'Amica je treba v Italiji pričakovati prepovedi gledališča samo tedaj, če se bodo igralci pod režiserjevim vodstvom podredili pesniškemu delu, v katerih nastopajo.

• Razdelitev nagrad Italijanske Akademije. Na dan Rojstva Rima, dne 21. aprila, se je sestala na Campidogliu v Rimu skupščina Italijanske Akademije, na kateri so bile letos razdeljene štiri nagrade. Mussolinijeva nagrada je prejel svetovno znani arheolog prof. Biagio Pace, tri nadaljnje liktorske nagrade pa so prejeli: Guido Manacorda, za delo na področju zgodovine in literarne kritike, Sergio Panunzio, za spise iz pravne stroke, ter Mario Meneghini za politične spise v smislu Mazzinijevih idej. Predsednik Italijanske Akademije Federzoni je imel pred razdelitvijo nagrad domoljuben govor, v katerem je posebno obsodil barbarske sovražne napade na italijanske kraje, ki niso samo slavni in italijanski, temveč pripadajo po svrbi kulturi vesoljnemu človeštvu.

stal popularen in domač. To mu je lahko bilo okrog sedemdesetletnice v veliko tolažbo; mogel je reči, da ga je njegov narod spoznal in vzljubil.

Rihard Jakopič je delal in snoval do zadnjega časa. V prejšnjih letih se je oglašal tudi s peresom. Njegovi sestavki v »Jakopičevem zborniku« in v starejših letnikih raznih revij, njegova refleksivna proza, razdejavajoča filozofske potrebe umetnikovega duha, sodi med najpomembnejše, kar so ustvarili s peresom slovenski umetniki. Jakopičev razvedanost in globino mišljenja izpričujejo tudi razgovori, ki so bili objavljani v zborniku — izjave, ob katerih mislimo na Rodina in njegove razgovore o umetnosti.

Sedaj je ta značilna, korenito naša in za vedno nepozabna osebnost dopolnila zemeljsko pot. Končano je bogato življenje, ki se je izpolnjevalo v delu in v boju — v dveh silah, ki najbolj razvijata v človeku božjo iskro, talent. Rihard Jakopič je umrl, da zaživi med nami kot trajni penat slovenske duhovne kulture.

Četrty javni nastop Glasbene akademije

V vrsti javnih produkcij je bila v sredo večer v veliki filharmonični dvorani že četrty: Obisk poslušalcev je bil nabrže zaradi bližnjih praznikov in četrtkovega koncerta Glasbene Matice bolj pičel kakor prejšnji, izvajalci pa so se kljub temu potrudili, tako da je bil uspeh produkcije prav zadeveljiv. Ker je nastop Igorja Ozima zaradi obolelosti odpadel, se ostale na sporedu le klavirske in pevске točke. Naj-

• Sedmi natečaj za petje v Firenci. Tudi letošnje leto bodo priredili v Firenci pevsko tekmo, ki ima namen polskati primeren naraščaj za nove gledališke pevce. Na letošnjem natečaju, ki je po vrsti sedmi, bo tekmovalo 45 kandidatov in kandidatke iz 45 italijanskih provinc.

• Šahovski turnir v Pragi. Že nekaj dni je v Pragi v teku velik šahovski turnir, ki se ga udeležuje 21 tekmovalcev, med njimi tudi dva velemojstra, in sicer dr. Aljehin in Ešton Keres. Doslej je bilo odigranih 6 kol in že zdaj se je pojavila vodilna skupina, ki bo razdajlo med ostalimi udeleženci do konca gotovo še povečala. Vodstvo ima s 5 in pol točkami dr. Aljehin, ki mu tesno sledi Keres s petimi točkami. Presenečenje vzbuja tretje mesto najmlajšega turškega udeleženca Pachmana iz Prage. Dunajski zastopnik Lokwenz je razen Aljehina in Keresa še vedno neporažen in ima 3 in pol točke. Stari mojster Carls iz Bremena se mladostno bori in je dosegel že 4 točke. Berlinčan Sämisch in Foltys imata enako število točk kakor Lokwenz. Turinja se udeležuje tudi ga. Suchyja iz Prage.

• Nobenih avtogramov več. Nemško časopisje je že ponovno opozorilo na to, naj se za časa vojne ne pošiljajo nikakršne prošnje za avtograme, da pošta ne bo preobremenjena. Kljub temu so ljudje še vedno nadlegovali umetnike. V bodoče bodo, po poročilu »Tagespost«, vse prošnje romale v koš, pismom priložene znamke pa bodo darovane za zmislo pomoč.

• Izraba italijanskih državnih gozdov. Iz poročila, ki ga je izdala uprava za državne gozdove v Rimu izhaja da so državni gozdovi v Italiji leta 1942 dali 230.000 m³ porabnega lesa, 1,1 milijona stotov drv za gorivo in 600.000 stotov lesnega oglja.

• Dva spekulanta z oljem v koncentracijskem taborišču. Kvesturi v Ferrari sta bila prijavljena Dante Furlanetto in Canzio Cavallari, ki sta prodala 71 kg olja po višji ceni, kakor jo dopuščajo oblasti. Oba sta bila obsojena in poslana v koncentracijsko taborišče.

IZ LJUBLJANE

u— Nov grob. Po daljšem in hulem bolehanju je mirno v Gospodu zaspala soproga gostinčarja in posestnika ga. Frančiška Roškarjeva, po rodu Kasteljeva. Za njo žalujejo soproga, trije sinovi in drugo sorodstvo. K večjemu počitku bodo blago pokojnico spremenili v petek ob 15. iz kapele sv. Nikolaja na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. Naj ji bo zemlja lahka! Preostali svojcem izrekamo naše iskreno sožalje!

u— Hladno je postalo. Samo dva dni je minilo, odkar nam sonce ne pošilja več svojih žarkov, pa se je ozračje že toliko ohladilo, da bo treba zmova obleči toplejše obleke, pa tudi površniki ne bodo odveč. Medtem ko je prejšnje dni žive srebro v termometru vedno preseglo 20 stopinj, smo v sredo čez dan zabeležili le 13,8 stopinj Celzija. Najnižja temperatura v četrtek jutraj je znašala 10,4 stop. C. Dež, ki je v sredo čez dan še dokaj izdatno pšil zemljo, je popoldne prenehal padati vse do večerajšnega poldneva, ko je začelo spet narahlo rosi.

u— Sindikat mesarjev in klobasčarjev v Ljubljani obvešča cenjeno občinstvo in člane, da se bo v soboto 24. aprila prodajalo meso na odrezek »G« in na mesne knjižice. Kdor ne bo prinesel mesne knjižice in živilske karte s seboj, ne bo dobil mesa.

u— Velika spominska retrospektivna razstava v Jakopičevem paviljonu, ki dostojno prikazuje ogromno življenjsko delo prerano umrlega mojstra Ivana Vavpotiča, bo odprta čez velikonocne praznike do 9. maja. Razstava obsega 129 slik in zbirko risb. Ogleda ne bi smel nihče zamuditi!

u— Koncert tenorista Miloša Brišnika. Jutri v soboto se bo začela predprajava v Knjižarni Glasbene Matice za koncert slovenskega tenorista Brišnika, ki bo v petek 30. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Spored koncerta je sestavljen iz dveh de-

Naše cenj. oglaševalce opozarjamo

da bomo izšli z velikonocno številko »Jutra« v soboto, dne 24. t. m. v zgodnjih popoldanskih urah in bomo vsled tega sprejemali oglase le še tekom današnjega dne.

Uprava Jutra

prej je Darinka Bernetičeva iz I. letnika srednje glasbene šole zaigrala dve skladbi Rebikova. Sledil je nastop baritonista Fr. Garibaldija iz II. letnika srednje glasbene šole. Z zvoničnim glasom je zapel Ipavčevi »Če na poljane rosa pade« in »Ciganka Marija«. Na klavirju je nato obetovno zaigrala Chopinovo Mazurko v h-molu gojenka III. letnika SGS Olga Trtnikova. Za njo je prišla na oder sopranistka Anica Cepetova iz IV. letnika SGS. Prav dobro je zapela arijo Lenke iz Webrove opere »Carrostelem«. Potem je na klavirju zaigrala tri Schumannove skladke gojenka IV. letnika SGS Ksenija Zidarčeva. Sledil je nastop sopranistke Franje Senegačnikove iz VI. letnika SGS. Zapela je spev o mesečniku iz Dvořákovy opere »Rusalka«. Odobravnje poslušalcev je pričalo, da so bili zadovoljni z njenim nastopom. Tretja sopranistka, ki je nastopila na javnem nastopu v sredo, je bila Janja Stritarjeva iz IV. letnika SGS. Zapela je Bersovo »Vseh duš dan« in Pavčičevo »Kaj mi pravi pičček«. Za zaključek nastopa je Ada Burgarjeva iz IV. letnika GA zaigrala dve Brahmovski skladbi. Pokazala je dobro tehnično igro. Čeprav so ji enkrat prsti odpovedali pokorščino, kar pa je razumljivo pri dolgi in tehnično težki skladbi, ki jo je igrala na pamet Spremitvo pevskih točk pri klavirju so prav dobro opravili ga. Bizjak-Valljalo in gg. Sveto Marolt in Ciril Cvetko.

Popravl! V članek »Zdravnik — akvarist« je tiskarski škrat zmešalil drugi stavek v tretjem črtju, da priteče akvarist dr. Hlavatja o tankem (ne tonskem) čutu.



Eksc. Visoki komisar na obisku v dečjem zavetišču za Bežigradom

lov: v prvem delu so izključno le samospevi; v drugem delu pa arije iz raznih oper. Na koncert domačega tenorista opozarjamo že danes.

• CVETJE, VENC, ARANŽMAJI — • ROŽA — CVETLIČARNA

u— »Pošta za malec«, ki jo izdaja Knjižarna Tiskovne zadruge kot izbor otroških slikanic, je v četrty knjižici »Bibo« dobila vrednega vrstnika svojih okusno opremljenih predhodnikov. »Bibo« je spesnila ga. Mara Tavčarjeva, g. inž. O. Gaspard pa jo je bogato opremil z lepimi izvirnimi lesorezi. »Biba« je že s svojo pestro naslovno sliko in po svoji okusni zunanosti za otroke zelo privlačna, po vsebini in po umetniški opremi pa gotovo ena najboljših slovenskih slikanic za deco. Ako hočete svojemu otroku pripraviti za velikonocne praznike veselje, mu podarite »Bibo«, za kar vam bo gotovo hvaležen.

u— Komorna glasba pri nas je dobila novega zastopnika v Trau, ki ga tvorijo gg.: Slavko Korošec — flavta, prof. Karel Jeraj — viola in Stanko Prek — kitara. Že dalj časa vadijo in izvajajo v skupni igri najrazličnejša dela iz svetovnih literatur, ki so napisana za ta sestav. V torek 27. t. m. zvečer ob 7. bo priredil Trio svoj prvi javni koncert v mali filharmonični dvorani in izvajal ob tej priliki naslednja dela: Molino: Trio op. 45; Call: Trio op. 134; Matejka: Serenada op. 26. Na koncert novega tria opozarjamo. Vstopnice so v predprodaji v Knjižarni Glasbene Matice.

u— V Knjižarni Tiskovne zadruge boste našli najprimernejše darilo za velikonocne praznike. Bogata zaloga knjig lastne založbe in tujih založb vam bo olajšala odločitev. Opozarjamo zlasti na lastne izdaje slovenskih klasikov, mojstrov in solobnikov ter mladinskih knjig in slikanic.

u— Za Veliko noč so najprimernejša darila: lep nalivno pero, jezikovni tečaj na gramofonskih ploščah, elegantna harmonika, gramofon s ploščami, hladilna omara za živila itd. Ni vam treba izgubljati časa z iskanjem teh stvari, kar je trdka »Everest« z vsem tem še najbolj založena ter vam nudi veliko izbiro po zmernih cenah: Vebimo vas na neobvezen ogled, dokler je lepa zaloga, ker je nakup najboljši tam, kjer je velika izbira! Everest, Prešernova ulica 44.

u— Naznanite sobe! Mestno županstvo še vedno zlasti v sredini mesta nujno potrebuje več čedno opremljenih sob za nastanitev oficijel in uradnikov. Kdorkoli ima kako primerno sobo, naj jo takoj naznani mestnemu odpravnstvu v sobi št. 23 v III. nadstropju magistratnega poslopja za Robbovim vodnjakom.

u— Preprih v tramvajskih vozovih. Odkar se vrši tramvajski promet v znamenju gneče, opazajo potniki v vozech cestne železnice, da se posveča premalo pozornosti zapiranjem srednjih vrat, tako da nastajajo prav neprijetni preprihi, ki niso vsem povšeči. V nekaterih tramvajskih vozeh manjkajo tudi okena. Tudi to povzroča preprihe in je gotovo v kvar obtemu zdravju.

u— Trdika V. A. Janež. Ulica 3. maja, daruje za Veliko noč za slepec 200 lir in za gluhočme 200 lir. Prav lepa hvala!

u— Več železnih kanalnih mrež in pokrovov je zadnje čase spet zmanjkalo z ljubljanskih cest ter zato županstvo lepo prosi, naj občinstvo takoj, ko opazi, da kje manjka kaka požiralna mreža ali kanalnski pokrov, to takoj javi prvemu stražniku in tudi mestnemu cestnemu nadzorstvu na Ambroževem trgu št. 7 ali pa mestnemu kanalnemu odseku v II. nadstropju kresije na stopnišču z Lingarijeve ulice, da bo čim prej mogoče ugotoviti

vzrok odstranitve pokrova ali mreže ter najti storilca. Obenem pa oozarjamo kupce starega železa, naj se pri kupovanju vedno prepričajo o legalni posesti ponujenega jim blaga.

u— Nesreče. Nek voznik je na Sv. Petra cesti podrl 15letno služkinjo Ivano Zalarjevo iz Ljubljane, ki se je pri padcu poškodovala na glavi. S stola je padla in si zlomila levo nogo 30letna žena mizarskega pomočnika Marija Petakova iz Ljubljane. Z Vrhniko so pripeljali z zlomljeno nogo 16letnega delavca Stanislava Seljaka, ki mu je padel pri delu na nogo težak tram in mu jo zlomil. Pri sekanju drv si je poškodoval levo oko 18letni posestnikov sin Josip Šaver iz Metlike. Pod voz je padel in si zlomil levo nogo 50letni posestnik Matija Perovšek iz Velikih Lašč. 17letna hčerka delavca Jožefa Klančarjeva z Rudnika je padla s koleca in si poškodovala levo nogo. S Police je prišel po zdravniško pomoč z zlomljeno levico 10letni posestnikov sin Ivan Šercelj. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

Javna zahvala

Gospodu dr. Soncu Antonu, asistntu in-ternege oddelka Splošne bolnice, se iskreno zahvaljujem za njegov trud in požrtvovalnost pri ozdravljenju moje trdovratne bolezni, kakor tudi častiti sestri Juvnjani za njeno materinsko nežnost in postrežbo. Ljubljana, 23. aprila 1943.

LADIHA ANICA

Iz Hrvatske

Poglavnikovo darilo najboljšemu vseučiliščniku. Dne 25. aprila, na dan ustaških visokosolcev, bo tudi letos podeljeno v Zagrebu najboljšemu učencu Poglavnikovo darilo.

Prof. dr. Knoll umrl. V starosti 71 let je v Zagrebu umrl umetnostni zgodovinar prof. dr. Peter Knoll. Najprej se je posvetil pravnim naukom, potem pa umetnosti in zgodovini. Leta 1921 se je habilitiral na zagrebški filozofski fakulteti in potem cel dvestoletji predaval hrvatsko umetnostno zgodovino. O tem predmetu je napisal tudi več del.

Reorganizacija gospodarskih ustanov. Dne 17. aprila se je začela v Zagrebu velika gospodarska konferenca, ki se je udeležujejo zastopniki celokupnega gospodarstva. Predmet razprav je reorganizacija gospodarskih zbornic, strokovnih združenj in poslovnih central.

Vodja hrvatskega radia v Bolgariji. Poročali smo že, da se mudil v Bolgariji ravnatelj zagrebškega radia Radovan Latković in vodja programskega oddelka Jure Toifel. Gosta je med drugimi sprejel tudi notranji minister Gabrovski. Bolgarsko-hrvatsko društvo v Sofiji jima je v nedeljo priredilo zajtrk, nakar sta zvečer odptovala v Varno, da se seznaniata tudi s organizacijo tamšnjega radia.

Vojaska godbena šola ima sto gojencev. Od jeseni lanskega leta deluje v Zagrebu domobranska glasbena šola, ki poučuje gojence ne samo v glasbi, ampak jim daje tudi splošno in vojaško izobrazbo. Dečki so stari od 13 do 15 let.

Delitev živil za veliko noč. Zagrebški župan je v sporazumu z ministrstvom za narodno gospodarstvo sklenil, da bo mestna aprovizacija za velikonocne praznike vsem meščanom razdelila posebne obroke živil.

Koncert vojaške godbe. Prihodnji četrtek bo v zagrebški operi koncert vojaške godbe. Dirigiral bo prof. Herman Schmidt iz Berlina.

Izšel je novi roman DK!

Pravkar je izšel roman »Dobre knjige« za mesec april. Nekateri naročniki so ga že dobili, drugi ga bodo te dni. Oni, ki sami hodijo po knjige, naj si ga vzamejo v naši upravi v Narodni tiskarni. V podrobni prodaji se dobi tudi novi roman v vseh knjigarnah.

»Dobra knjiga« je prinesla za ta mesec prvi del svetovno znanega Bromfieldovega romana iz sodobne Indije

„PRIŠLO JE DEŽEVJE“

V romanu nas pisatelj seznani z indijsko državo Rančipurjem, ki se duši v vročini strašnega indijskega poletja. Tam je le malo Evropecev, nekaj misijonarjev, nekaj ljudi, ki se udeležujejo v bolnišnici in v šolah, in nekaj uradnikov in častnikov, vsi ti pa se kar izgube med množico Indijcev, ki se silno razlikujejo drug od drugega po verovanju in kulturi. In kmalu se uživimo v vsa stremeljenja sodobne Indije, v neskončno raznolikost indijskega življenja, ki je bobnotno in okrutno kakor narava v Indiji. Iz tega veličastnega okvirja pa izstopajo glavne osebe romana v čudoviti igri pisateljeve domišljije: moderni Indijec kirurg Safka okrutna in lepa maharati stari maharadža s svojo globoko vero v indijsko bodočnost Tom Ransome, človek, ki se ne znajde v svojem brezdelju, lord Heston,

industrijec, ki si je pridobil plemstvo, in njegova žena lepa in razuzdana lady Hestonova.

Louis Bromfield nam pokaže odnose teh ljudi v času, ko doleti Rančipur velika naravna katastrofa, ko se porušijo stari jez na električno centralo in se na tisoče ljudi utopi v povodnji. Grozljivost dogodka se nas doimi tem silnice zaradi načina, kako odigra sieherna izmed oseb svoj vlog v tej čudoviti dram. »Prišlo je deževje« nam ne pokaže čarobne Indije, kakršna živi v nejasni ljudski domišljiji, temveč nam osvetli sodobno Indijo in skupino modernih ljudi z neizprosno žarko svetlobo resničnosti, ki je prav tako nenačadna, a dosti vzemirnejša kakor izmiselnost o Indiji.

Roman bo izšel v dveh delih, ki bosta skupaj obsegala nad 600 strani. Drugi del bodo naročniki dobili v začetku maja.

V podrobni prodaji velja broširana knjiga 13 lir, vezana pa 28 lir.

Po znanih ceni lahko dobi tudi prvi del »Deževja«, kdor se prijavi za naročnika »Dobre knjige«. Mesečna naročnina, ki je enaka ceni za eno knjigo, znaša za naročnike »Jutra« in »Slovenskega naroda« 10 lir za broširano in 20 lir za vezano izdajo, za ostale naročnike pa 11 lir in 22 lir.

SPORT

Velikonočni
nogometni turnir

Štirje udeleženci za lep pokal CONI-a, med njimi tri enajstoroce iz I. divizije

Kakor smo dejali, tako se je zgodilo... Sport ne počiva!

Da ne bomo za praznike brez nogometa, je organiziral Hermes na svojem stadionu v Šiški turnir štirih ljubljanskih moštev, in sicer Ljubljane, Dopolavora t. t., Mladike in Hermes. CONI je poklonil za najboljše moštvo lep pokal, ki ga bo dobil v trajno last zmagovalec tega turnirja. V nedeljo bosta igrala Hermes in Dopolavoro t. t., ter Ljubljana in Mladika, v ponedeljek pa najprej premaganca, nato pa zmagovalec prvega dne. Da bo nogometa še več, bosta oba dni tudi dve predtekmi, tako da bo spored v celoti naslednji:

V nedeljo: ob 14.: Ljubljana rez. : Hermes rez.; ob 15.: Hermes : Dopolavoro t. t.; ob 16.: Ljubljana : Mladika.

V ponedeljek: ob 14.: Ljubljana jun. : Hermes jun.; ob 15.: premaganca; ob 16.: zmagovalec.

Še štirje dnevi ob beli
žogici

SK Korotan razpisuje VII. nagradni teniški turnir za prvenstvo Ljubljane

SK Korotan iz Ljubljane (Rakovnik) razpisuje VII. nagradni table-teniški turnir za prvenstvo Ljubljane pod pokroviteljstvom ljubljanskega župana generala Leona Rupnika.

Določila:

Turnir bo odigran v dveh skupinah:
A. Juniorska skupina v dnevih 26. in 27. t. m.

1. Moštva, dva single igralca in double. Začetek dne 26. t. m. ob 10. Prvo in drugo moštvo je nagrajeno, prva štiri moštva dobijo diplome. Igra se na izločanje do konca. Prijavnina 12 Lir.

2. Posamezniki, rojeni 1926. in mlajši. Začetek dne 26. t. m. ob 14. Prvi štirje, ki igrajo finale vsak z vsakim, dobijo nagrade in diplome. Prijavnina L 8.

3. Posamezniki, rojeni 1. 1928. in mlajši. Začetek dne 26. t. m. ob 16. Prvi štirje, ki igrajo finale vsak z vsakim, dobijo nagrade in diplome. Prijavnina Lir 6. — NB. Iz propagandnih ozirov SK Korotan ne bo postavil v to disciplino Strojnika St. in Potočnika, ki bi po letih imela pravico v njej nastopiti.

4. Pari. Začetek dne 27. t. m. ob 9. Igra se na izločanje do konca. Zadnja dva para sta nagrajena in dobijo diplome. Prijavnina Lir 8.

5. Tolažilni turnir. Nastopijo lahko vsi, ki so izpadli v disciplini, in sicer do kola 32 igralcev. Začetek dne 27. t. m. ob 10. Igra se na izločanje do konca. Zadnja dva dobijo nagrado in diplomu. Prijavnina je 3 Lire.

B. Seniorska skupina v dnevih 1. in 2. maja.

1. Moštva, dva single igralca in double. Začetek dne 1. V. ob 14. Prvo in drugo moštvo je nagrajeno, prva štiri moštva dobijo diplome. Igra se na izločanje do konca. Prijavnina je 15 Lir.

2. Posamezniki. Začetek dne 2. V. ob 8. Prvi štirje, ki igrajo finale vsak z vsakim, dobijo nagrade in diplome. Prijavnina je 8 Lir.

3. Double. Začetek igranja 2. V. ob 14. Igra se na izločanje do konca. Prvi in drugi par dobijo nagrade in diplome. Prijavnina je 10 Lir.

4. Dame posamezno, če bo osem prijav. Igra se na izločanje do konca. Prvi dve dobijo nagrade in diplome. Začetek dne 2. V. ob 16. Prijavnina 8 Lir.

5. Mešano dame in gospodje v dvoje, če bo osem prijavljenih parov. Začetek dne 2. V. ob 16. Prvi par je nagrajen in dobi diplomu, drugi par dobi diplomu. Prijavnina je 10 Lir.

Splošna določila.

Turnir se izvede po pravilih in pravilnikih STZ. Vse partije se igrajo na dva dobitna seta s celimi Olympia žogicami. Igralci morajo biti vodstvu turnirja na razpolago; čakalna doba samo 20 minut. Pritožbe se sprejemajo pol ure po odigrani partiji samo v pisni obliki in s kavčijo 20 Lir, ki se ob ugodni rešitvi za pritoženo vrne. Sodniki odgovarjajo za redni potek njim poverjene igre in za žogico. Juniorji morajo na zahtevo vodstva pokazati listine, iz katerih je razvidna njihova starost. Zrebanje bo v prisotnosti zastopnikov pol ure pred pričetkom posamezne discipline.

A. ALEXANDER:

23

POZABLJENI
NAPEV

ROMAN

Hearn je poslušal pridigo, ne da bi trenil z očmi. Kakor je znal biti proti ljudem, ki jih je imel na sumu, da so povzročili kakšno zločino, ali ki jim je hotel izvesti kako koristno odkritje, skromen in celo ponižen. Tako je znal prevzetno vzravnati hrbet baš v tistih primerih, ko so ga njegovi tovariši upogibali, to je, nasproti visokim starejšinam. Čudno je bilo samo to, da ni bil imel še nikoli škode od takega vedenja.

Ko je ogorčeni policijski ravnatelj že doberne pol ure nenehoma grmel in izčrpaval svojo zalogo bolj ali manj običajnih izrazov na rovaš uradnikov, ki zanemarljivo dolžnost, je kapetan Hearn porabil krute premolke zasoplega načelnika in jel sam govoriti. Njegov odgovor je bil preprosta vrsta vprašanj, enega določnejšega od drugega, kakor jih je zadajal grešnikom, kadar je držal katerega v pesteh:

»Ali mi je bila pred nedavnim časom izročena neka listina, podpisana od vas, gospod ravnatelj, in od gospoda ministra, da ali ne? In ali mi ni bila s to listino edinemu poverjena naloga, poiskati ne-

Prireditelj si pridržuje pravico za spremembo nebitnih točk, kolikor bi bilo potrebno po poteku turnirja.

Vodstvo turnirja: Predsednik: Grm Ivo. Vrhovni vodja: Liliha M. Blagajnik: Dular Peter. Zapisnikar: Padovan Lado in Novak Janez. Delegat STZ: Razvodišče: Delegat STZ, vrhovni vodja in po en zastopnik sodelujočih klubov.

Hermes, moška lahkoatletska sekcija. Naprosajo se vsi atleti, naj se javijo danes ob 18. v klubski pisarni na igrišču. Zaradi važnosti in nujnosti točno in vsi!

GLEDALIŠČE

DRAMA

Petek, 23. aprila, ob 15: V času obiskanja. Izven. Cene od 20 Lir navzdol.

Sobota, 24. aprila: Zaprto.

Nedelja, 25. aprila, ob 15: V času obiskanja. Izven. Cene od 20 Lir navzdol. — Ob 18:30: Prava ljubezen. Izven. Znižane cene od 15 Lir navzdol.

E. Gregorin: »V času obiskanja.« Pasijonska igra v šestih postajah. Osebe: Marija — Starčeva, Jezus — Gregorin, Janez — Verdonik, Peter — Bratuna, Juda — Nakrst, Magdalena — Santicova, Nikodem — Plut, Kaifa — P. Kovič, Poncij Pilat — Peček, Petronij — Drenovec, Veronika — Simčeva, slepi — Tiran, hromi — Benedičič, Jožef in Arimateja — Koršuta, Aminadab — Raztresen, Gamaliel — Presestnik, Joda — Gorinšek, Sadok — Lipah, Levi — Blaž, Amos — Brezgar, Longin — Pfeifer, gladiator — Tomažič, žena — Rakarjeva, Gezna — Podgoršek. Režiser: E. Gregorin. Scenograf: inž. F.

OPERA

Petek, 23. aprila: Zaprto.

Sobota, 24. aprila: Zaprto.

Nedelja, 25. aprila, ob 18: Thais. Izven. Cene od 28 Lir navzdol.

Radio Ljubljana

PETEK, 23. APRILA 1943/XXI.

7.30: Klasična glasba. 8.00: Napoved časa. — Poročila v italijanskem 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenskem. 12.45: Komorna glasba. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanskem. 13.10: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenskem. 13.12: Orkester vodi dirigent Petralia. 14.00: Poročila v italijanskem. 14.10: Koncert Radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Šijanec. 15.00: Poročila v slovenskem. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijanskem. 17.15: »Sedem Jezusovih besed« — uglasbil Castagnoli. 19.00: »Govorimo italijansko« — poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenskem. 19.45: Politični komentar v slovenskem. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanskem. 20.20: Radio za družino. 21.05: Koncert vodi dirigent Morelli. 22.00: Koncert čeliste Cende Sedlbauerja, pri klavirju Marijan Lipovšek. 22.30: Simfonična glasba. 22.45: Poročila v italijanskem.

Z Gorenjskega

V Lukovici je bilo predzadnji nedeljo zborovanje koroškega Volksbunda. Govoril je deželni svetnik dr. Doujak o snovi »Maska osvobodilne fronte padec«. Izvajanja deželnega svetnika so poslušalci z zanimanjem sprejeli.

V Kamniku je bil 9. aprila dobro obiskan službeni apel krajevne skupine in večerno šolanje.

V Zabnici je pred veliko množico prebivalstva govoril okrožni vodja Leo Kuss. Ob tej priliki je bila obdarjena neka družina ob rojstvu enajstega otroka z lepo denarno nagrado.

Smrt koroškega rojaka na Balkanu. Celovški dnevnik poroča, da je v Bosni padel deseterik Mihael Pšenčnik. Pokopali so ga na vojaškem pokopališču v Sarajevu. — Nadalje so padli na vzhodni fronti narednik-vodnik v planinskem lovskem polku Karl Petrusan, na visokem severu je padel planinski lovec Alfred Stifter, star 28 let in pol, v Afriki pa je padel 32 letni planinski lovec Franc Haring.

Spodnja Štajerska

Tečaj upravnih uradnikov v celjskem okrožju. V soboto in nedeljo so se zbrali v Celju vodje upravnih stanovskih uradov in njihovi pomočniki. V poslopu Okrožnega doma je vodja upravnega urada Tauzher otvoril tečaj, na katerem so potem govorili glavni blagajnik Hrubi, njegov namestnik Nemetz in vodja tovariškega urada Mitrowsch. O splošnih upravnih vprašanjih sta govorila Riedl in Sorko. V nedeljo dopoldne je bilo politično in svetovnonazorsko šolanje. Govoril je okrožni šol-

kega Wilkina in ga prijeti? Ali morda nisem prav v zvezi s to nalogo zaprosil, da mi poverite tudi Manhattanov slučaj? Ali po tem takem ne zadostuje moja izrečna objuba, da bom znal predati Manhattanovega morilca pravici, pa da se svet podere?«

Policijski ravnatelj je moral pritrditi, čeprav nerad.

»Ali torej dovolite,« je Hearn s poudarkom nadaljeval, »da nemoteno nadaljujem svoje delo v blagor človeštva sploh in ameriških državljanov še posebej?«

Na kar je policijski ravnatelj brez nadaljne graje odpustil kapetana. Tisti, ki je plačal račun, je bil nesrečen redar, ki mu je padel v peti pet minut pozneje; ta je moral prenesti vse bliske in strele razjarjenega vsemogočnika.

Dnevniku so obširno razpravljali o Manhattanovi smrti. Tri dni je milijonarjev žalostni konec zanimal javno mnenje še bolj kakor petrolejske delnice, ki so šle prav tedaj blazno navzgor. Četrti dan je jelo zanimanje pojemat, in peti dan se ni že nihče več spominjal, da je kdaj živel neki Frederick Manhattan.

Vendar so bili vsi močno presenečeni, ko je šesti dan izšel v »Daily News« dolg članek z naslovom: »Manhattan in njegova oporoka«, ki je med drugim izvajal:

»Nekemu našemu sodelavcu se je posrečilo zvedeti, da je tako nenadoma izginul milijonar komaj dva dni pred svojim strašnim koncem narekoval

si vodja Dukar. Vzpodbujajoč govor je imel nato še okrožni vodja Dorfmeister s svetovno-političnem in vojaškem položaju.

Izpostava gospodarske zbornice v Mariboru. Gospodarska zbornica za Štajersko je v Mariboru ustanovila svojo podružnico. Izpostava bo služila predvsem kot posvetovalnica za obrtna vprašanja na Spodnjem Štajerskem in usmerjala gospodarstvo po navodilih gospodarske zbornice za Štajersko.

Nova grobova. V Mariboru sta umrli 65-letna zasebnica Antonija Ribičeva, po rodu Žizkova in 73 letna posestnica Ljudmila Spindlerjeva, rojena Hriberškova.

Avto ga je povozil. V terek zvečer se je na Tržaški cesti zgodila huda nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. 4 letni Adolf Blažek je hotel prečkati cesto, pri tem pa ga je podrl avto in mu prizadel smrtonosne poškodbe. Med prevozom v bolnišnico je mali dečko podlegel poškodbam.

Kaznovan tihotapec živil. 51 letni v Mariboru rojeni Rudolf Žolgar je še pred vojno z bivšo Jugoslavijo tihotapil pri Špilju večje množine živil. Obtoženi Žolgar je bil zdaj obsojen na 4 mesece zapora in denarni kazni 300 mark. Istočasno je bil od finančnih oblasti zaradi utaje carine obsojen na denarno kazni.

Z drvečega vlaka je skočil poljski delavec Anton Znidar iz Sv. Urbana pri Slivnici pri Celju. Preden je vlak prispel do St. Jurja je iz neznanega vzroka skočil na prago. Pri tem se je hudo poškodoval na glavi in levi rami. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer se mu stanje hitro boljša.

Nesreče. V Grušovju pri Sv. Marjeti ob Pesnici je bil 41 letni posestnik Alojz Knezar v prepiru napaden z nožem, pri čemer je dobil precej hudo rano. V svojem stanovanju v Mariboru je padel 67 letni zlatar Fric Pintar in si zlomil nogo. Pri razstreljevanju lesenih panjev se je ponesrečil 16-letni posestnikov sin Štefan Toplak. Ranjen je na nogi. Pri padcu na domačih stopnicah si je zlomil levo roko 69 letni krojaški mojster Ivan Krautberger iz Legna. Pri delu v kurilnici se je ponesrečil 35 letni strojevodja Peter Zlatar iz Maribora in si zlomil več reber. Desmo nogo si je zlomil pri padcu s kolesa 16 letni pekovski vajenec Srečko Slanič iz Maribora. Ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Konec „Marie Madre“

Najdaljša pravda, od kar se jih je kdaj vodilo zaradi ladje, je trajala polnih 40 let. Šlo je za italijansko ladjo »Maria Madre«, zgrajeno leta 1902. Svojo prvo pot po morju je nastopila leta 1903; toda vrnila se ni več. Urugvajske pomorske oblasti so jo zaplenile v pristanišču Montevideo, češ da je bila zgrajena po naročilu Urugvaja in z njegovim denarjem. Lastnik italijanske parobrodne družbe se je pa temu odločno uprl, in zagrozil, da svoje ladje ne bo več poslal v Montevideo. Zahteval je, naj ladjo takoj izpuste iz pristanišča Urugvaj pa tega ni hotel storiti in tako je prišlo do pravde, ki se je vlekla kot rečeno. polnih 40 let.

Najprej sta bili izmenjavani noti med italijansko in urugvajsko vlado. Ko se je pa pričela prva svetovna vojna sta imeli obe državi dovolj važnejših poslov in tako je zapadla v Montevideo zaplenjena ladja pozabi. Ostala je tam do leta 1920, ko je bila italijanska parobrodna družba, njena lastnica, likvidirana. Ladjo so prodali za 750 pezov kot staro železo neki tврdki. Propadla je pa tudi ta tврdka in tako je ladja ostala med drugimi ladjami v pristanišču. Lani v aprilu so pa prišli v Montevideo agenti ameriških parobrodnih oblasti, ki jim je bilo naročeno poizvedeti, kje bi se dobile trgovske ladje, ki jih Ameriki vedno bolj primanjkuje. Ameriški agentje so bili veseli, da so odkrili v pristanišču staro ladjo takorekott brez lastnika. Dali so jo popraviti, na njo so prišli novi motorji in pomlajena »Maria Madre« je krenila v Anglijo. Sreče pa ni imela, kajti na morju je nastal vihar, ki mu pa stara ladja ni mogla kljubovati in se je potopila.

Rumunski denarni
obtok

Malone na vseh poljih romunskega denarnega gospodarstva je bil zabeležen lani porast denarnega obtoka. Na borzi so narasle naložbe v vrednostnih papirjih in delnicah, v industriji in trgovini se je kazalo v novih podjetjih in zvišanju osnovne glavnice, v bankah pa v znatnem porastu vseh bilančnih postavk. Iz tega se

da sklepati, da se je gospodarski položaj Romunije lani še bolj utrdil. Poslovanje romunskih bank kaže v primeri s predlanskim letom tendenco porasta. Dočim je bilo predlanskim samo 17 bank, ki je imela vsaka izmed njih nad 60 milijonov lejev kapitala, jih je bilo lani že 18. Delniška glavnica vseh teh denarnih zavodov je znašala predlanskim 2650 milijonov lejev, lani pa 3008 milijonov. Rezervni skladi so znašali 837, odnosno 956 milijonov, drugi skladi 822 in 1055 milijonov, razpoložljiva blagajniška sredstva 4216 in 7122 milijonov. Konti dolžnikov so narasli od 13.736 na 23.296 milijonov, konti upnikov pa od 16.421 na 20.421 milijonov. Bilance vseh 18 bank so izkazale v oktobru lanskega leta skupno 46.613 milijonov.

Pa tudi vloge so lani močno narasle. Vse vloge pri velikih bankah so znašale v novembru 10.787 milijonov, ob koncu predlanskega leta pa samo 4712 milijonov. Romunska poštna hranilnica je izkazala ob koncu lanskega leta 9047 milijonov hranilniških vlog, predlanskim pa 5439 milijonov. Trgovske banke so imele lani v oktobru 9727 milijonov lejev hranilniških vlog, predlanskim pa 4148 milijonov. Nekoliko manjše kakor predlanskim so bile nove investicije in zvišanja delniških glavnice pri obstoječih podjetjih. Nove investicije so znašale lani v novembru 23.8, predlanskim pa 24.7 milijonov, zvišanja delniških glavnice lani 72.8, predlanskim pa 567.5 milijonov. Nazadovale je število protestiranih menic, in sicer od 6911 na 3018 milijonov lejev.

Slovaška filmska bilanca

Slovaška je uvozila lani 136 filmov, od teh 126 zabavnih in 10 kulturnih. To so bili filmi za običajne predstave. Poleg tega je uvozila 156 kratkih kulturnih filmov in od zabavnih filmov je odpadlo na Nemčijo 96, na Italijo 23, na Argentino 4, na Španijo, Norveško in Švedsko pa po eden. Od dolgih kulturnih filmov jih je dobavila Nemčija 8, Italija in Romunija pa po enega. Kratkih kulturnih filmov je dobavila Slovaški Nemčija 141. Slovaško občinstvo se vedno bolj navdušuje za kulturne filme. Prej so ljudje kulturne filme kot dopolnilo zabavnih samo trpeli, zdaj jih pa radi gledajo kot stalen sestavni del sporeda.

Nad 14 milijard
za družinske doklade

Finančno gospodarski vestnik agencije »Agit« poroča o naraščanju zneskov, določenih za družinske doklade, v zadnjih sedmih letih. Te doklade so znašale v letu 1935, še 163.986.193, v naslednjem letu je narasla ta vsota na 241.356.400 Lir, v letu 1937, na 590.132.820 Lir, v naslednjem letu na 734.412.902 Lir, v letu 1939, na 779 mil. 169.872 Lir, v letu 1940, na 1.710.749.000 Lir, v naslednjem letu pa že na 4.084.000.000 Lir, dokler ni dosegla ta vsota v letu 1942, 6 milijard in pol Lir. Skupno je bilo torej izplačanih v sedmih letih družinskih dokladov za 14 milijard Lir.

NERVOZNOST

— Že zopet prihaja pijan domov! Sram te bodi!
— Potolaži se, draga ženica. Saj nisem pijan, temveč samo malo nervozen. Kje so pa moje copate?
— Pod posteljo, kje neki?
— Vražja strela!... Zdi se mi, da sem bolj nervozen, kakor navadno. Kje pa je ta preklicana postelja?

AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI V LJUBLJANI

naznanja žalostno vest, da je po dolgotrajni in težki bolezni umrl njen redni član

RIHARD JAKOPIČ

akademski slikar

Zasluznemu članu in odličnemu umetniku bo Akademija ohranila trajen in časten spomin.

V LJUBLJANI, dne 22. aprila 1943.

čepav se mu je upirala. Lica so ji žarela, oči so se ji lesketale in le bližina bratranca Leroya, mirnega in ravnodušnega kakor zmerom, je doberdejno vplivala na njene živce. Wubbels, de Wood in Snyder so se razlikovali med seboj po načinu, kako je njih silna razburjenost udarjala na dan. Gospa Isacik je s hripavim glasom dajala sinu poslednja navodila, kako naj se vede, ako vzklik njenemu upravičenemu pričakovanju ne bi bil določen za glavnega dediča.

»Ko sva bila nedavna tu na večerji, sem Manhattana bistro opazovala,« mu je rekla s pritajenim glasom, »in če sem vse prav razumela, ga ni razen tebe nikogar, ki bi mogel z verjetnostjo upati, da bo dedič; kvečjemu to deklet, ta Dora, ki nama sedi nasproti.«

»Tudi jaz tako mislim, dear mother,« je Wilbur priznal. »Gotovo bo Dora glavna dedična.«

»Utegnila bi biti,« je mati popravila. »A tudi če je bil stari dedek res tako neumen, da je zapustil svoj denar tej bedasti lutki, sem že poskrbela, da pride stvar v pravi red, razumeš?«

Wilbur je zazelal.

»Docela. Kar koli je stari ukrenil, glavna dedična bova midva,« je raztreseno dejal; nato si je, videč, da hoče Lux odnesti posodo, hitro vzel na krožnik še tri obložene kruhke.

»Ali te prav nič ne zanima, kako sem poskrbela?« je z očitajočim glasom vprašala mati.

»Pravkar sem te hotel vprašati, dear mother,« je s polnimi usti rekel sin.